

● متن ۱

هر کسی در رویارویی با یک موقعیت آنی خطرناک، آن ترس دردآور را تجربه کرده است؛ وقتی از خیابان رد می‌شویم و یک ماشین از جایی دور شلیک می‌کند، در زمین بازی رد کودکمان را گم می‌کنیم یا جیغ بلندی در نزدیکی خود می‌شنویم. وحشت لحظه‌ای باعث می‌شود قلب‌مان به تندی بزند، معده‌مان به هم پیچد و ذهن‌مان آکنده از دهشت شود. با ناپدید شدن تهدید، ترس هم از بین می‌رود.

اما افرادی که دچار اختلال وحشت‌زدگی هستند، بدون هیچ‌گونه دلیل آشکاری این نوع هراس را تجربه می‌کنند. حملات وحشت‌زدگی، که حملات اضطراب نیز خوانده می‌شود، غیرمنتظره و گاهی حتی در طی خواب رخ می‌دهند. شروع ناگهانی این هراس شدید، طی چند دقیقه کوتاه به اوج می‌رسد و این احساس به فرد دست می‌دهد که یک فاجعه نزدیک است. قلب‌تان به سینه‌تان می‌کوبد و احساس تعریق و سرگیجه می‌کنید. مطمئن هستید که بیهوش خواهید شد، عقلتان را از دست خواهید داد و حتی خواهید مُرد. سپس به همان سرعت، علائم ناپدید می‌شوند، هر چند ذهن‌تان با ترس از یک حمله دیگر درگیر خواهد ماند.

خیلی از مردم نمی‌دانند که این اختلال به شدت به درمان پاسخ‌گو است. [A] برخی از اینکه درمورد تجربه خود با کسی از جمله پزشک یا یک شخص عزیز حرف بزنند، می‌ترسند یا خجالت می‌کشند، زیرا فکر می‌کنند ممکن است دیگران آن‌ها را خودبیمارانگار تصور کنند. [B] در عوض، آنان در خاموشی رنج می‌برند و از دوستان، خانواده و هرکسی که می‌تواند مفید یا حمایت‌گر باشد، فاصله می‌گیرند.

حدود یک نفر از هر سه فرد مبتلا به اختلال وحشت‌زدگی، به گذرهراسی دچار می‌شود. آن‌ها شروع به دوری از مکان‌ها یا موقعیت‌هایی می‌کنند که قبلاً در آنجا حمله وحشت‌زدگی داشتند. [C] آنان معمولاً از مراکز خرید، مسافری‌های عمومی، میادین ورزشی بزرگ یا دیگر مکان‌های جمعی که در آنجا گریختن سریع دشوار باشد، دوری می‌کنند. وقتی آن‌ها همواره در حال پیش‌بینی حمله وحشت‌زدگی بعدی هستند، دنیای‌شان کوچک و کوچک‌تر می‌شود.

بعضی افراد با استفاده از یک مسیر ثابت بین خانه و محل کار، به یک قلمرو محدود می‌شوند، یا همیشه یک فرد «ایمن» را با خود همراه می‌کنند. [D] در موارد شدید، افراد مبتلا به گذرهراسی تنها زمانی محیط امن خانه را ترک می‌کنند که واقعاً لازم باشد یا گاهی به هیچ‌وجه خانه را ترک نمی‌کنند.

(۱) گزینه ۲) این متن بیان می‌کند که وحشت لحظه‌ای

(۱) روزانه همه مردم را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

(۲) با برطرف شدن خطر، از بین می‌رود.

(۳) منجر به برخی مشکلات سلامتی رایج می‌شود.

(۴) ممکن است در دراز مدت به مشکلات قلبی بینجامد.

(۲) گزینه ۲) واژه «نزدیک» در بند ۲ می‌توانست به بهترین نحو با جایگزین شود.

(۱) معین (۲) در حال وقوع

(۳) کشنده (۴) بزرگ

(۳) گزینه ۴) افراد دچار اختلال وحشت‌زدگی، کدام یک از موارد زیر را با احتمال بیشتری تجربه می‌کنند؟

(۱) پیش‌بینی اضطراب‌آلود ارزیابی عملکرد در محل کار

(۲) نگرانی درمورد رانندگی در بزرگراه در طول طوفان در شب

(۳) وحشت‌زدگی به این دلیل که پرستار مدرسه تماس گرفته و می‌گوید فرزندان در زمین بازی زخمی شده.

(۴) لذت بردن از یک فیلم در تئاتر و ناگهان داشتن این احساس که در حال از دست دادن کنترل یا دیوانه شدن هستید.

(۴) گزینه ۴) جمله زیر در کدام بخش از متن بهتر جای‌گذاری می‌شود؟

«دیگران تنها با بیرون رفتن به تنهایی راحت هستند».

(۱) [A] (۲) [B]

(۳) [C] (۴) [D]

(۵) گزینه ۱) هدف اصلی نویسنده در بند ۳ چیست؟

(۱) توصیف نحوه واکنش عمومی مردم به اختلال وحشت‌زدگی

(۲) تأکید بر اینکه اختلال وحشت‌زدگی تنها وقتی بیماران از حمایت دیگران برخوردار باشند، قابل درمان است.

(۳) پیشنهاد اینکه یک فرد مبتلا به خودبیمارانگاری مانند بیمار دچار اختلال وحشت‌زدگی رفتار می‌کند.

(۴) نشان دادن اینکه چگونه پزشکان می‌توانند به بیماران مبتلا به اختلال وحشت‌زدگی کمک کنند تا بر احساس منفی خود چیره شوند.

(۶) گزینه ۱) می‌توان از بند ۴ این‌گونه برداشت کرد که گذرهراسی

(۱) مرتبط با تجارب پیشین بیمار است.

(۲) منجر به تغییرات رفتاری مشابه در تمام بیماران می‌شود.

(۳) بیشتر توسط افرادی تجربه می‌شود که اغلب از مکان‌های عمومی دیدار می‌کنند.

(۴) اشاره دارد به احساسی که افراد هراسان از مکان‌های بسته تجربه می‌کنند.

● متن ۲

افراد دارای ذهنیت قربانی در تعاملات خود با دیگران، منفعل-پرخاشگر هستند. سبک منفعل-پرخاشگر راهی بسیار ظریف، غیرمستقیم یا پشت صحنه‌ای برای رسیدن به خواسته‌های خود، و ابراز خشم بدون اعتراف آشکار به آن یا رویارویی مستقیم با منبع آن است. [A] افرادی که احساس

۱۰) گزینه ۲) چرا نویسنده در بند ۳ به عبارت «موقعیت‌ها یا روابط در دسرافین» اشاره می‌کند؟

- ۱) برای تأکید بر اینکه آن‌ها به ناکامی یا نافرجامی می‌انجامند.
- ۲) برای پیشنهاد به افراد دارای ذهنیت قربانی که از آن‌ها دوری نکنند.
- ۳) برای توضیح اینکه چگونه افراد دارای ذهنیت قربانی می‌کوشند تا آن‌ها را حل کنند.
- ۴) برای توضیح اینکه آن‌ها چه مشکلاتی برای افراد دارای ذهنیت قربانی ایجاد می‌کنند.

۱۱) گزینه ۲) می‌توان از بند ۳ اینگونه نتیجه گرفت که افراد دارای ذهنیت قربانی

- ۱) می‌دانند چگونه با دیگران بدرفتاری کنند.
- ۲) مایلند خوشی خود را پنهان سازند.
- ۳) دنیا را مکانی خطرناک در نظر می‌گیرند.
- ۴) با از خود گذشتگی، بهزیستی روانی خود را بهبود می‌بخشند.

۱۲) گزینه ۳) جمله زیر در کدام بخش از متن بهتر جای‌گذاری می‌شود؟ «بازی سرزنش، بخشی از خزانه رفتاری قربانی است».

[D] ۱)	[C] ۲)
[B] ۳)	[A] ۴)

● متن ۳

زمانی که یکی از اعضای خانواده می‌میرد، ممکن است متوجه تغییر روابط خانوادگی شوید. هر عضو خانواده روش سوگواری خودش را دارد و نیازهایش ممکن است از نیازهای شما متفاوت باشد. روابط زیادی نیز در این بین از دست می‌روند، که همه آن‌ها به روش‌های گوناگونی مورد سوگواری قرار می‌گیرند. برای مثال، رابطه شما با مادرتان از رابطه‌ای که خواهر یا پدر یا مادر بزرگتان با او داشت، متفاوت است. خانواده‌ها معمولاً با «واگذاری» نقش‌های شخص فوت‌شده به اعضای باقی‌مانده، با نبود یک عضو خانواده سازگار می‌شوند. از جهتی، خانواده باید خودش را دوباره تعریف کند. برای مثال، والدی که همسرش را از دست می‌دهد، احتمالاً درمی‌یابد که باید (از حالا به بعد) برای فرزندشان هم مادر باشد و هم پدر. والد باقی‌مانده، ممکن است برخی از نقش‌های والد فوت‌شده را برعهده بگیرد و سایر نقش‌ها را رها کند یا آن‌ها را به فردی به جز والد بسپارد. یا اگر یک مادر فوت کند، اعضای خانواده ممکن است از خواهر یا برادر بزرگ انتظار داشته باشند که نقش او را برای خواهر و برادران کوچک‌تر ایفا کند. چنانکه خود این شخص به جای ارائه خدمات و حمایت، نیازمند دریافت (حمایت) باشد، ایفای این نقش احتمالاً دشوار خواهد بود. روند بازتعریف خانواده زمان می‌برد و شامل آزمون و خطاست. وقتی کسی از اعضای خانواده می‌میرد، نقش‌های خانواده ممکن است تغییر کنند و یا همگی ناپدید شوند. وقتی شما خودتان را بدون شخص عزیزتان دوباره

ناتوانی دارند، معمولاً به حالت منفعل-پرخاشگر روی می‌آورند. از آنجاکه آنان باتوجه به احساسی که درمورد خود دارند، در پذیرش مستقیم خشم خود مشکل دارند، ظاهراً سرسپرده نیازهای دیگران‌اند، اما در مقاومت منفعلانه چیره‌دست هستند.

[B] با اینکه رفتارهای خودشان مسبب موقعیت‌هایی است که در آن قرار می‌گیرند، آن‌ها در بهانه‌تراشی برای اینکه چرا کارها خوب پیش نمی‌رود، بسیار با استعداداند. یک ابزار رایج برای رسیدن به خواسته‌های خود، دادن احساس گناه به دیگران از طریق انواع گوناگونی از باج‌گیری‌های عاطفی است (سیمون، ۱۹۹۶). آن‌ها قهر می‌کنند، کنار می‌کشند، سرهم‌بندی می‌کنند و دروغ می‌گویند. [C] استعداد آن‌ها در ارسال پیام‌های مبهم (پیام‌های ضد و نقیض) به دیگران است تا آنان را از حالت دفاعی بیرون بیاورند. در ارتباط با این افراد، هرگز نمی‌توانیم کاملاً مطمئن باشیم که چه چیزی گفته شده یا چه چیزی انتظار می‌رود.

این رفتار، یک خاصیت خود-ویرانگری دارد. انگار که افراد در چنگ نشانگان (سندروم) قربانی، از روند آسیب‌دیدن استقبال می‌کنند و جذب موقعیت‌ها یا رفتارهای در دسرافین می‌شوند. [D] آن‌ها در انجام کارهای مهم برای بهزیستی خود شکست می‌خورند. آنان خود را آماده شکست می‌کنند و حتی زمانی که آشکارا گزینه‌های بهتری در دسترس هستند، با افراد و موقعیت‌هایی ارتباط می‌گیرند که به ناکامی، نافرجامی یا بدرفتاری منجر شود. آن‌ها فرصت‌های خوشی را رد می‌کنند یا نسبت به پذیرش اینکه به تنهایی خوش هستند، بی‌میل‌اند. از خود گذشتگی، ترجیح آن‌هاست، حتی اگر گیرندگان مورد نظر آن را نخواستند باشند.

۷) گزینه ۳) هدف اصلی نویسنده در بند ۱ چیست؟

- ۱) شرح کلی عواملی که باعث بروز خشم در افراد دارای ذهنیت قربانی می‌شوند.
- ۲) نشان دادن اینکه افراد ناتوان، بیشتر چه سبک‌های شخصیتی دارند.
- ۳) ارائه تصویر روشنی از یکی از ویژگی‌های افراد دارای ذهنیت قربانی به خوانندگان.
- ۴) توضیح اینکه چگونه کارشناسان می‌توانند به افراد دارای ذهنیت قربانی کمک کنند تا بر مقاومت منفعلانه چیره شوند.

۸) گزینه ۲) بر اساس متن، همه موارد زیر در بین افراد دارای شخصیت قربانی رایج هستند به جز

۹) گزینه ۳) واژه «ناخواسته/نخواستند» در بند ۳ می‌تواند به بهترین نحو با جایگزین شود.

۱) عدم اطمینان	۲) تن‌آسایی
۳) بهانه‌تراشی	۴) ابراز غیرمستقیم خشم

۱) ناشناخته

۲) ندیده

۴) پاسخ‌داده‌نشده

۳) نامطلوب

۱۸) گزینه ۳) بندی که در ادامه متن خواهد آمد، به احتمال زیاد در مورد چه چیزی بحث خواهد کرد؟

۱) درخواست‌هایی که به دنبال مرگ یک عضو خانواده برمی‌خیزد.

۲) یک نگاه تازه به روابطتان با دوستان، همکاران و درمان‌گران

۳) کمک دوستان، همکاران یا درمانگران به کسی که یک عضو خانواده را از دست داده.

۴) سود و زیان جستجوی کمک حرفه‌ای پس از مرگ یک شخص نزدیک

● متن ۴

ابزارهای پرسش‌نامه خودگزارشی به‌طور معمول در محیط‌های توان‌بخشی بیمارستان و جامعه کاربرد دارد. با این حال، برای رسیدن به تشخیص بالینی، این ابزارها باید از پشتیبانی یک مصاحبه بالینی عمیق برخوردار باشند. در یک بررسی اخیر پیرامون خلق، ابزارهای ارزیابی در رابطه با سکته مغزی (بنت و لینکلن، ۲۰۰۴) مقیاس اضطراب و افسردگی بیمارستانی (HADS؛ سیگموند و اسنپس، ۱۹۸۳) را به‌عنوان ابزار انتخابی برای سکته مغزی مورد تأکید قرار دادند. اگرچه این یک ابزار تشخیصی نیست، اما ناراحتی عاطفی فرد را نشان می‌دهد. HADS به‌عنوان ابزاری خاص برای استفاده در بیماران سکته مغزی طراحی نشده است، اما کار بر روی روایی اندازه‌گیری برای استفاده در این جمعیت، آستانه برش کمتر از استاندارد ۸ را برای بیماران سکته مغزی پیشنهاد می‌کند.

یکی از مشکلات استفاده از ابزارهای خودگزارشی، جانداختن احتمالی افراد مبتلا به زبان‌پریشی است. در مواردی که ممکن است فردی از زبان‌پریشی بیانی رنج ببرد، احتمالاً این پرسش‌نامه توسط یک کارشناس آموزش‌دیده تکمیل می‌شود. اما در جایی که مشکل زبان‌پریشی دریافتی باشد، این امکان وجود ندارد و باید به دنبال راهکارهای جایگزین بود. در چنین مواردی، درمانگران معمولاً به روش‌های مشاهده‌ای روی می‌آورند. تعدادی از ابزارهای مشاهده‌ای برای ارزیابی افسردگی وجود دارد، اما ظاهراً هیچ کدام آنچنان که باید نیرومند نیستند. دو مورد از نویدبخش‌ترین ابزارها، پرسش‌نامه افسردگی زبان‌پریشی سکته مغزی (SADO؛ لینکلن و همکاران، ۲۰۰۰) و مقیاس نشانگان افسردگی (SODS؛ واتکینز و همکاران، ۲۰۰۱) است.

روش‌های مشاهده‌ای ارزیابی می‌توانند در ارزیابی اضطراب نیز سودبخش باشند. برای بیمارانی که در طول درمان شدیداً مضطرب می‌شوند و احتمالاً نشانه‌هایی از تنفس سریع وحشت‌زدگی را نشان می‌دهند، می‌توان از روان‌شناس بالینی که مشاهده‌گر این اتفاق است، اطلاعات زیادی به دست آورد؛ برای مثال، چه چیزی حالت اضطراب را برمی‌انگیزد و چه عواملی به نظر کمک‌کننده می‌رسند. در چنین شرایطی، پیشنهادات ساده مبتنی بر مشاهده می‌تواند منجر به کاهش چشمگیری در اضطراب شود.

تعریف می‌کنید، نقش‌ها یا وظایفی را که نمی‌خواهید، قبول نکنید. اگر خواهر کوچکتر شما اغلب برای گرفتن مشورت‌های روزانه نزد مادرتان می‌رفت و حالا به شما مراجعه می‌کند، مشخص کنید که آیا این چیزی است که مایل به انجامش باشید یا توانایی آن را دارید یا خیر.

به احساسات خود توجه کنید؛ زمانی که درخواست‌ها زیاد می‌شود، از خودتان بپرسید بهترین چیز برای شما کدام است؟ خیلی از اوقات، صحبت کردن با یک دوست، همکار یا مخصوصاً در مواقع دشوار با یک درمانگر حرفه‌ای برای تصمیم‌گیری‌هایتان مفید خواهد بود.

۱۳) گزینه ۴) هدف اصلی این متن چیست؟

۱) تا خوانندگان را ترغیب کند که در مواقع دشوار تا جای ممکن روابط خانوادگی را صمیمانه نگه دارند.

۲) تا اعضای خانواده را از نظر واکنش‌شان به مرگ یک عزیز مقایسه کند.

۳) تا هیجانات دردناکی را که اعضای خانواده پس از مرگ یک فرد نزدیک احساس می‌کنند، توصیف کند.

۴) تا روابط خانوادگی را از نظر سازگاری با مرگ یک عزیز توضیح دهد.

۱۴) گزینه ۳) می‌توان این‌گونه از متن برداشت کرد که واگذاری نقش‌های یک شخص فوت‌شده به فردی دیگر است.

۱) روشی برای سوگواری برای آن‌ها

۲) اگر شخص فوت‌شده مادر خانواده باشد، خیلی سخت‌تر است.

۳) نحوه جبران خانواده برای فقدان

۴) آنچه والدین پس از مرگ یک عضو خانواده انجام می‌دهند.

۱۵) گزینه ۴) واژه «خواهر یا برادر» در بند ۱ می‌تواند به بهترین نحو با جایگزین شود.

۱) کودک

۲) عضو

۳) عمو یا عمه

۴) برادر یا خواهر

۱۶) گزینه ۳) بر اساس متن، فرایند بازتعریف خانواده به تمام موارد زیر نیاز دارد به جز

۱) امتحان کردن روش‌های مختلف

۲) شناسایی علل شکست

۳) حذف تمام نقش‌های خانوادگی قبلی

۴) اشتیاق نسبت به پذیرش وظایف جدید

۱۷) گزینه ۲) کدام یک از موارد زیر به بهترین نحو کارکرد جمله‌ای را که در بند ۲ در زیر آن خط کشیده شده، توصیف می‌کند؟

۱) یکی از پیامدهای منفی پذیرش نقش‌ها یا وظایفی را که دوست ندارید، توصیف می‌کند.

۲) برای ادعایی که پیش‌تر در متن مطرح شد، مثالی ارائه می‌دهد.

۳) استدلالی را که پیش‌تر در متن آورده شد، تضعیف می‌کند.

۴) شباهت‌ها بین مادران و خواهران بزرگ‌تر را بررسی می‌کند.

● متن ۵

به‌طور کلی، درمان بیماران دچار اختلال دوقطبی توسط روانپزشک هدایت می‌شود، و گروه مراقبت‌های اولیه در برقراری ارتباط میان گروه چندرشته‌ای روانپزشکان و خدمات اجتماعی و نیز پشتیبانی از بیمار و خانواده‌اش نقش دارند. دوستان و خانواده، شبکه حمایتی مهمی برای افراد مبتلا به بیماری‌های روانی هستند و این اهمیت در مناطق روستایی که در آن دسترسی به خدمات سلامت روان کمتر است، بیشتر به چشم می‌خورد. پزشکان عمومی معمولاً نسخه‌های بیمار را تکرار می‌کنند و پایداری او را به آن و اثربخشی درمان را زیر نظر می‌گیرند. بسیاری از داروهای مورد استفاده برای درمان اختلال دوقطبی، اثرات جانبی قابل توجهی دارد و یک رویکرد پیشگیرانه برای درمان بیمار، برای مثال، کاهش خطر قلبی عروقی، مورد نیاز است. بیش از نیمی از بیماران دچار اختلال دوقطبی، درگیر اختلال مصرف الکل نیز هستند که می‌تواند هرگونه ارزیابی خلق بیمار را پیچیده کند و خطر دست‌زدن به خودکشی بیمار را افزایش دهد.

داروها شالوده درمان هستند. با این حال، خود مدیریت اختلال دوقطبی و ارتباط با خانواده بیمار نیز ضرورت دارد. بسیار مهم است که به بیماران و خانواده‌هایشان در مورد اختلال دوقطبی آموزش داده شود، این به کاهش برچسب‌زنی و رفع هرگونه سردرگمی بین اختلال دوقطبی و سایر اشکال بیماری روانی مثل اسکیزوفرنی کمک می‌کند. مطمئن شوید که بیمار و خانواده‌اش اطلاعات ارائه‌شده را فهمیده‌اند و اینکه اطلاعات از تناسب فرهنگی برخوردار بوده‌اند. بیمارانی که درک درستی از وضعیت خود دارند، احتمالاً بهتر می‌توانند تشخیص دهند که چه زمانی تغییر خلق در حال رخ دادن است.

بیماران می‌توانند با پایداری به برنامه‌های روزانه که مصرف دارو و الگوهای خواب سالم، ورزش و دوری از الکل را دربردارد، احتمال نوسانات خلقی را کاهش دهند. حفظ یک الگوی فعالیت روزانه می‌تواند اثرات مثبتی بر بیماران دچار اختلال دوقطبی داشته باشد و احتمال دوره‌های خلقی جدید را کاهش دهد. پیروی نکردن از درمان در بیماران مبتلا به اختلال دوقطبی یک عامل خطر مهم برای بازگشت بیماری است، آموزش مداوم پیرامون اختلال دوقطبی برای بیماران و خانواده‌هایشان احتمال پایداری بیمار را به درمان افزایش می‌دهد.

● (۲۵) گزینه ۳ هدف اصلی نویسنده از این متن چیست؟

- (۱) توضیح رویکردهای روان‌پزشکی به سلامت روان
- (۲) نشان دادن نحوه شناسایی بیمارانی که دچار اختلال دوقطبی هستند.
- (۳) شرح چگونگی مدیریت بیماران با تشخیص اختلال دوقطبی
- (۴) جداسازی اختلال دوقطبی از سایر اشکال بیماری‌های روانی

● (۱۹) گزینه ۳ می‌توان از بند ۱ این‌گونه برداشت کرد که یک مصاحبه بالینی ...

- (۱) به بیماران دچار سکتة مغزی پیشنهاد نمی‌شود.
- (۲) باید پیش از اجرای HADS انجام گیرد.
- (۳) می‌تواند تا حدودی نتایج حاصل از ابزارهای پرسش‌نامه خودگزارشی را روشن سازد.
- (۴) انتظار می‌رود نتایجی مشابه با ابزارهای پرسش‌نامه خودگزارشی به‌دست آورد.

● (۲۰) گزینه ۳ هدف اصلی نویسنده در بند ۲ چیست؟

- (۱) مقایسه انواع گوناگون زبان‌پریشی
- (۲) دسته‌بندی ابزارهای مشاهده‌ای به کاررفته در ارزیابی افسردگی
- (۳) بحث در مورد اینکه درمانگران نمی‌توانند از ابزارهای مشابه برای ارزیابی حُلق همه بیماران استفاده کنند.
- (۴) توصیف نحوه‌ای که بالین‌گران به اثربخش‌ترین روش ارزیابی خلق برای هر بیمار پی می‌برند.

● (۲۱) گزینه ۱ بر طبق متن، در مورد افرادی که از زبان‌پریشی دریافتی رنج می‌برند

- (۱) ابزارهای مشاهده‌ای معتبرتر از ابزارهای خودگزارشی هستند.
- (۲) کارشناسان ترجیح می‌دهند تنها از دو ابزار جایگزین موجود استفاده کنند.
- (۳) فقط یک راه برای تکمیل پرسش‌نامه‌های خودگزارشی وجود دارد.
- (۴) کارشناسان در تشخیص مشکلات آن‌ها با مشکلات کمتری روبه‌رو هستند.

● (۲۲) گزینه ۱ می‌توان از متن این‌گونه نتیجه گرفت که ابزارهای پرسش‌نامه خودگزارشی

- (۱) برای تشخیص‌گذاری بالینی کافی نیستند.
- (۲) برای بیماران به اندازه مصاحبه‌های بالینی خوشایند نیستند.
- (۳) به ایجاد یک فضای دوستانه در مراکز توان‌بخشی کمک می‌کنند.
- (۴) اطلاعات دقیق‌تری از مصاحبه‌های بالینی عمیق به دست می‌دهند.

● (۲۳) گزینه ۲ واژه «برمی‌انگیزد» در بند ۳ از نظر معنا نزدیک‌تر است به

- (۱) اثر می‌گذارد.
- (۲) باعث می‌شود.
- (۳) مدیریت می‌کند.
- (۴) افزایش می‌دهد.

● (۲۴) گزینه ۴ بر اساس بند ۳، کدام یک از گزاره‌های زیر درباره اضطراب درست است؟

- (۱) تشخیص نشانگان در جلسات درمان ممکن نیست.
- (۲) تنها به وسیله شیوه‌های مشاهده‌ای قابل اندازه‌گیری است.
- (۳) افراد دچار اضطراب شدید باید برای درمان اضطراب خود، دارو مصرف کنند.
- (۴) روش‌های مشاهده‌ای می‌تواند تنها در ارزیابی و نه کاهش آن مفید باشد.

۲۸) گزینه ۴) واژه «پیچیده می‌سازد» در بند ۱ می‌تواند به بهترین نحو با جایگزین شود.

- ۱) مخالفت می‌کند. (۲) تجویز می‌کند.
۳) کاهش می‌دهد. (۴) بدتر می‌کند.

۲۹) گزینه ۲) نکته اصلی در بند ۲ چیست؟

- ۱) افراد دچار اختلال دوقطبی باید به‌طور منظم دارو دریافت کنند.
۲) لازم است که آگاهی بیماران را از بیماری روانی‌شان افزایش دهیم.
۳) توضیح بیماری‌های روانی از فرهنگی به فرهنگ دیگر متفاوت است.
۴) این اشتباه است که برخی از اشکال بیماری‌های روانی را از دیگر اختلالات مهم‌تر بدانیم.

۳۰) گزینه ۱) چرا نویسنده در بند ۳ به «نوسانات خلقی» اشاره می‌کند؟

- ۱) برای پیشنهاد روش‌های کنترل دیگران
۲) برای پیش‌بینی احتمال پیشامد آن‌ها
۳) برای معرفی نشانه اصلی اختلال دوقطبی
۴) برای تأکید بر ارتباط بین پیشامد و پایبند نبودن به درمان

۲۶) گزینه ۲) واژه «این» در بند ۱ اشاره دارد به

- ۱) ارتباط بین کارشناسان و خانواده بیمار
۲) ارائه حمایت عاطفی از بیماران
۳) حمایت از خانواده بیمار
۴) ارائه مراقبت پزشکی

۲۷) گزینه ۱) می‌توان از بند ۱ اینگونه برداشت کرد که در بعضی مناطق روستایی

- ۱) حمایت از سوی خانواده و دوستان می‌تواند در مقابله با بیماری روانی به بیمار کمک کند.
۲) بیماران دچار اختلال دوقطبی علاقه‌چندانی به استفاده از خدمات سلامت روان نشان نمی‌دهند.
۳) بیماران دچار اختلال دوقطبی می‌توانند با کمک خانواده و دوستان به خوبی از پس هزینه خدمات سلامت روان برآیند.
۴) شبکه‌های حمایتی تخصصی وجود دارد که کمک عاطفی و عملی را برای بیماران مبتلا به اختلالات روانی ارائه می‌کند.

آمار و روش تحقیق

۳۱) گزینه ۲) تاوکندال

ضریب هم‌بستگی دو رشته‌ای؛ این ضریب هم‌بستگی برای بررسی دو متغیر که یکی پیوسته (کمی) و دیگری دو ارزشی است (با مقیاس اسمی) به کار می‌رود و جزء ضریب هم‌بستگی‌های پارامتریک محسوب می‌شود. ضریب هم‌بستگی پیرسون؛ این هم‌بستگی برای بررسی هم‌بستگی دو متغیر کمی با مقیاس‌های حداقل فاصله‌ای و نسبتی به کار می‌رود. این ضریب هم‌بستگی بسیار با ثبات و دارای کمترین پراکندگی است و مقدار آن همواره بین مثبت یک و منفی یک قرار دارد. در بررسی هم‌بستگی دو متغیر مورد نظر، توزیع دو متغیر مشخص است و بنابراین این ضریب هم‌بستگی پارامتریک است. ضریب هم‌بستگی چند رشته‌ای؛ این ضریب برای بررسی دو متغیر که یکی فاصله‌ای (کمی) و دیگری متغیر ترتیبی باشد، استفاده می‌شود. این ضریب بسیار شبیه به ضریب هم‌بستگی پیرسون است بنابراین این ضریب هم‌بستگی نیز پارامتریک محسوب می‌شود.

ضریب هم‌بستگی تاوکندال؛ این ضریب هم‌بستگی برای بررسی دو متغیر کیفی با مقیاس‌های رتبه‌ای استفاده می‌شود. زمانی که حجم نمونه‌ها کمتر از ده نفر باشد از این ضریب هم‌بستگی استفاده می‌شود. با توجه به اینکه دو متغیر مورد نظر کیفی می‌باشند این ضریب هم‌بستگی ناپارامتریک محسوب می‌گردد.

۳۲) گزینه ۱) $s^2 = 9$ ، $n = 16$

فرمول خطای معیار میانگین؛

$$\text{خطای معیار میانگین} = \frac{s}{\sqrt{n}} = S_{\bar{x}} = \frac{\text{انحراف معیار}}{\text{جذر تعداد نمونه}}$$

$$1) s^2 = 9 \rightarrow s = \sqrt{9} = 3 \rightarrow S_{\bar{x}} = \frac{3}{\sqrt{16}} = \frac{3}{4} = 0.75$$

$$n = 16$$

$$2) s^2 = 16 \rightarrow s = \sqrt{16} = 4 \rightarrow S_{\bar{x}} = \frac{4}{\sqrt{90}} \approx 0.42$$

$$n = 90$$

$$3) s^2 = 25 \rightarrow s = \sqrt{25} = 5 \rightarrow S_{\bar{x}} = \frac{5}{\sqrt{100}} = \frac{5}{10} = 0.50$$

$$n = 100$$

$$4) s^2 = 4 \rightarrow s = \sqrt{4} = 2 \rightarrow S_{\bar{x}} = \frac{2}{\sqrt{25}} = \frac{2}{5} = 0.40$$

$$n = 25$$

همان‌طور که ملاحظه می‌شود خطای معیار برآورد میانگین در گزینه ۱ از همه بیشتر است.

۳۳) گزینه ۱) پیراسته

از میانگین پیراسته زمانی استفاده می‌کنیم که در توزیع داده‌های خود، داده‌های پرت داشته باشیم. داده‌های پرت داده‌هایی هستند که با بقیه داده‌ها همگون نیستند به عبارت دیگر با استفاده از میانگین پیراسته پس از مرتب‌سازی داده‌ها، داده‌های ناهمگون را حذف کرده و از مابقی داده‌ها میانگین می‌گیریم. میانگین گرفته شده همان میانگین پیراسته می‌باشد. به عبارتی چنانچه در توزیع داده‌های خود اعدادی چون ۲، ۱۱۱، ۸۴۱، ۲۱۰، ۱۵۰۰ داشته باشیم، اعداد ۲ و ۱۵۰۰ اعداد پرت هستند چرا که با سایر اعداد از لحاظ مقدار همگون نیستند؛ لذا این دو عدد را حذف کرده و با

مقیاس ترتیبی: مقیاسی است رتبه‌ای و مجموعه‌ای از رتبه‌ها. در این مقیاس افراد یا اشیا با توجه به یک صفت از بزرگ به کوچک یا بالعکس رتبه‌بندی و مرتب می‌شوند. به عنوان مثال مرتب کردن دانش‌آموزان یک کلاس بر اساس ترتیب قد و شماره‌گذاری آن‌ها از کوتاه‌ترین به بلندترین و بالعکس. معدل، رتبه علمی دانشجویی در یک کلاس درس می‌توانند نمونه‌های بارز این مقیاس تلقی گردد. فراوانی و نما، محاسبه درصدها و ضریب هم‌بستگی رتبه‌ای اسپیرمن، از عملیات مجاز آماری این مقیاس هستند و از نظر عملیات ریاضی انجام هیچ یک از چهار عمل اصلی در این مقیاس میسر نیست.

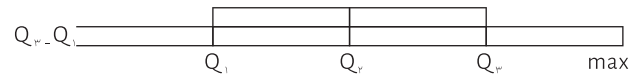
مقیاس فاصله‌ای: این مقیاس نه تنها ترتیب اشیا را نمایان می‌کند بلکه فاصله بین آن‌ها را نیز مشخص می‌کند. در این مقیاس فاصله بین واحدها معلوم و برابر است. در این مقیاس صفر مطلق و واقعی وجود ندارد و صفر انتخابی یا صفر قراردادی است. برای مثال برای مقیاس فاصله‌ای مقیاس به کار گرفته شده در دماسنج‌ها سانتی‌گراد می‌باشد. نمره اعم از نمرات درسی یا نمره‌ای که از آزمون هوش به عمل می‌آید جزء این مقیاس قرار می‌گیرند. به عبارت دیگر منظور از صفر قراردادی این است که فردی در امتحان املا از ۵۰ لغت نوشته شده ۲۰ لغت غلط داشته باشد نمره صفر دریافت می‌کند، اما بدین معنا نیست که همه لغات را اشتباه نوشته باشد در حالی که ۳۰ لغت را درست نوشته پس صفر در این مقیاس صفر قراردادی می‌باشد. از نظر عملیات ریاضی جمع و تفریق مجاز است ولی ضرب و تقسیم مجاز نیست. تعیین نما، محاسبه میانه، انحراف معیار و ضریب هم‌بستگی پیرسون، از عملیات مجاز آماری این مقیاس محسوب می‌شوند.

مقیاس نسبتی: دقیق‌ترین و بالاترین نوع اندازه‌گیری است. این مقیاس علاوه بر اینکه همه ویژگی‌های مقیاس‌های قبلی را دارد، دارای صفر مطلق و واقعی نیز می‌باشد. اندازه‌گیری طول، وزن، حجم و سایر صفات فیزیکی اشیا نمونه‌هایی از مقیاس نسبتی هستند. در این مقیاس همه عملیات آماری و ریاضی مجاز است. با توجه به اطلاعات فوق صحبت کردن مردم به زبان‌های مختلف با اعداد و ارقام سر کار ندارد تا صفر قراردادی یا صفر مطلق آن را شناسایی کنیم. بنابراین مقیاس‌های اندازه‌گیری فاصله‌ای و نسبتی حذف می‌شوند. نکته دیگر بین زبان‌های مختلف برتری، ترتیب و رتبه‌ای وجود ندارد لذا مقیاس اندازه‌گیری رتبه‌ای نیز حذف می‌شود و چون با اعداد و ارقام سروکار ندارد لذا مقیاس‌های کمی (فاصله‌ای و رتبه‌ای) نیز حذف می‌شود و فقط مقیاس اندازه‌گیری اسمی باقی می‌ماند. بنابراین صحبت کردن مردم به زبان‌های مختلف یک مقیاس اسمی می‌باشد.

سایر داده‌ها میانگین می‌گیریم، به میانگین جدید، همان میانگین پیراسته می‌گویند.

(۳۴) گزینه ۴) دامنه بین چارک اول و سوم

طول جعبه همان فاصله بین چارک اول و چارک سوم است؛

(۳۵) گزینه ۴) احتمال دستیابی به تفاوت معنی‌دار کاهش می‌یابد.

دقت آزمون‌های پارامتریک از آزمون‌های ناپارامتریک بیشتر است. بنابراین اگر به جای استفاده از آزمون‌های پارامتریک از آزمون‌های ناپارامتریک استفاده شود، در واقع دقت آزمون‌ها از نظر معنادار بودن پایین می‌آید. بنابراین با توجه به توضیحات فوق، آزمون تی یک آزمون پارامتریک است و آزمون یومان ویتنی یک آزمون ناپارامتریک. چنانچه به جای استفاده از آزمون تی از آزمون یومان ویتنی استفاده شود در واقع دقت معناداری پایین می‌آید، بنابراین احتمال تفاوت معنی‌داری کاهش پیدا می‌کند. فرایند عملیاتی کردن یک آزمون به جای آزمون دیگر اصلاً هیچ ربطی به کاهش یا افزایش حجم نمونه و خطای نوع اول و اندازه اثر ندارد. در واقع می‌توان گفت اندازه اثر رابطه بین متغیرها را نشان می‌دهد در حالی که آزمون‌های آماری تفاوت بین متغیرها را به صورت احتمالی بیان می‌کند که در این تست به آزمون‌های آماری اشاره شده است و ربطی به اندازه اثر ندارد.

(۳۶) گزینه ۳)

در جدول آنالیز واریانس آماره F به صورت زیر است؛

$$F = \frac{\frac{SS_b}{df_b}}{\frac{SS_w}{df_w}} = \frac{\text{مجموع مجذورات بین گروهی}}{\text{درجه آزادی بین گروهی}} \div \frac{\text{مجموع مجذورات درون گروهی}}{\text{درجه آزادی درون گروهی}}$$

مجموع مجذورات بین گروهی: ۶۰

مجموع مجذورات درون گروهی: ۲۰۰

درجه آزادی بین گروهی: ۳

درجه آزادی درون گروهی: ۵۰

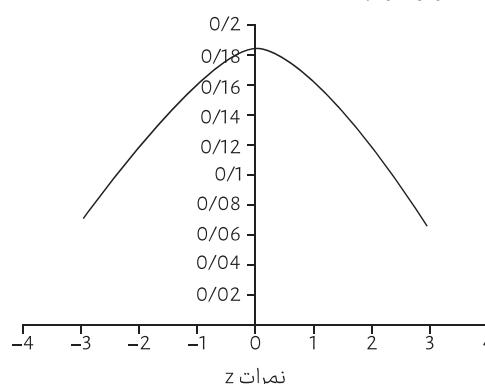
بنابراین مقدار آماره آزمون به صورت زیر است؛

$$F = \frac{\frac{60}{3}}{\frac{200}{50}} = \frac{20}{4} = 5$$

(۳۷) گزینه ۱) اسمی

مقیاس اسمی، ساده‌ترین و ابتدایی‌ترین نوع اندازه‌گیری است. این مقیاس برای اسم‌گذاری و طبقه‌بندی و کدگذاری مورد استفاده قرار می‌گیرد. تعیین فراوانی و نما از عملیات مجاز آماری این مقیاس هستند و از نظر عملیات ریاضی انجام هیچ یک از چهار عمل اصلی جمع، تفریق، ضرب و تقسیم در این مقیاس میسر نیست.

براساس شکل زیر داریم؛

براساس توضیحات زیر داریم: سطوح زیر منحنی طبیعی از مهم‌ترین مسائل در آمار است. به همین دلیل تقسیم سطح زیر منحنی به مرزهای مشخص دارای اهمیت است. مهم‌ترین مرزی که در این منحنی وجود دارد، میانگین است. به دلیل متقارن بودن منحنی طبیعی ۵۰ درصد از توزیع در طرفین میانگین قرار دارد. مرزهای مهم دیگر عبارت‌اند از: نمره‌های z , ± 1 , ± 2 و ± 3 .

براساس شکل و توضیح شماره ۴ سطوح یا درصد زیر منحنی؛ از نقطه صفر در وسط منحنی (میانگین) تا یک انحراف استاندارد (معیار) بالاتر از میانگین (+۱) برابر $34/13$ درصد می‌باشد. به دلیل متقارن بودن منحنی این درصد ($34/13$) نیز بین میانگین و یک انحراف استاندارد پایین‌تر از میانگین (-۱) خواهیم داشت.

$Z=1$ تا $Z=2$ سطح زیر منحنی نرمال $13/6$ است، باز به دلیل متقارن بودن منحنی نرمال می‌توان نتیجه گرفت که از $Z=-1$ تا $Z=-2$ برابر $13/6$ درصد قرار گرفته است.

X از $Z=+3$ تا $Z=+2$ سطح زیر منحنی نرمال $2/14$ درصد است. به عبارتی می‌توان نتیجه گرفت:

X از $Z=-2$ تا $Z=-3$ نیز $2/14$ درصد می‌باشد.
 X از $Z=+3$ به بالاتر $0/14$ درصد می‌باشد. این درصد را برای آن قسمت متقارن منحنی قائل هستیم.

نتیجه: با توجه به سطح زیر منحنی طبیعی، تقریباً ۹۵٪ سطح زیر منحنی در فاصله $Z=-2$ تا $Z=+2$ قرار دارد.

راه حل دیگر؛ اینکه می‌توانیم با توجه به منحنی بالا براساس صورت سؤال زیر نقطه وسط (میانگین) عدد ۱۷۰ قرار دهیم و چون انحراف استاندارد در صورت سؤال ۱۰ می‌باشد از سمت چپ ده تا ده تا کم کرده. به گونه‌ای که زیر نقطه ۱- باید عدد ۱۶۰، و زیر نقطه ۲-، عدد ۱۵۰ قرار بگیرد. از طرفی ده تا ده تا می‌توانیم از سمت راست به میانگین (۱۷۰) اضافه کنیم؛ به عبارتی زیر نقطه ۱+، عدد ۱۸۰ و زیر نقطه ۲+، عدد ۱۹۰ قرار گیرد. حال با پرداختن به خواسته سؤال می‌بینیم که محدوده بین اعداد ۱۵۰ تا ۱۹۰ در بازه ۲- تا ۲+ نمرات استاندارد قرار گرفته‌اند و براساس توضیحات ارائه شده بالا

مربوط سطح زیر منحنی نرمال تقریباً ۹۵٪ در این محدوده قرار می‌گیرد. اما در سؤال داریم: میانگین $\bar{x}=0$ می‌باشد. کمی کوچک‌تر از صفر، منفی می‌باشد. با توجه به گزینه‌ها کمی کوچک‌تر بین دو عدد $-0/1$ و -2 ، عدد $-0/1$ ، از همه به میانگین نزدیک‌تر است.

(۳۹) گزینه ۳) میانه

موارد مورد استفاده از میانه: زمانی است که پژوهشگر علاقه‌مند باشد یافته‌ها را به صورت ترتیبی تفسیر کند، به عددی که در وسط توزیع قرار دارد نیاز باشد، وقتی که محقق به تعیین تأثیر همه نمره‌ها یا اعداد در اندازه‌گیری علاقه‌مند باشد، زمانی که در توزیع نمره‌ها اعداد خیلی بزرگ یا خیلی کوچک وجود داشته باشند و اصطلاحاً داده‌های پرت و ناهمگون وجود داشته باشد از این نوع شاخص مرکزی استفاده می‌کنیم. زمانی که در توزیع داده‌ها کجی منفی یا مثبت وجود داشته باشد به عبارتی در توزیع داده‌ها داده ناهمگون یا پرت وجود داشته است که باعث کجی منفی و مثبت شده است، لذا بهترین شاخص مرکزی میانه و بهترین شاخص پراکندگی انحراف چارکی می‌باشد.

(۴۰) گزینه ۲) ۱۰

شاخص‌های مرکزی شامل مد، میانه و میانگین است که تحت تأثیر چهار عمل اصلی ریاضی قرار می‌گیرند. به عبارتی اگر هر یک از داده‌ها با عدد جمع، تفریق، ضرب و تقسیم شوند شاخص‌های مرکزی نیز نسبت به حالت قبل با همان عدد جمع، تفریق، ضرب و تقسیم می‌شوند. اما در شاخص‌های پراکندگی اعم از دامنه تغییرات، انحراف متوسط، انحراف چارکی، انحراف استاندارد واریانس با جمع و تفریق کردن داده‌ها تحت تأثیر قرار نمی‌گیرند و فقط تحت تأثیر دو عمل از چهار عمل ریاضی یعنی ضرب و تقسیم دچار تغییر می‌شوند. به عبارت دیگر اگر به همه داده‌ها ۵ واحد اضافه شود، هیچ یک از شاخص‌های پراکندگی تغییر نمی‌کنند، ولی اگر هر یک از داده‌ها در عدد ۵ ضرب شوند دامنه تغییرات، انحراف متوسط، انحراف چارکی جویی و انحراف معیار (استاندارد) در عدد ۵ ضرب خواهند شد، اما واریانس ۲۵ برابر می‌شود چرا که واریانس مجذور تغییرات را نشان می‌دهد.

(۴۱) گزینه ۳) رنگ محیط

تعریف عملیاتی تعریفی است که بر ویژگی‌های قابل مشاهده استوار است. فعالیت‌های محقق را در اندازه‌گیری یا دست‌کاری یک متغیر مشخص می‌کند و به منزله دفترچه راهنما برای محقق است و به محقق می‌گوید که کارها باید به چه شیوه‌ای انجام گیرد. برای مثال در تعریف عملیاتی هوش می‌توانیم بگوییم که نمره‌هایی است که فرد در آزمون هوش وکسلر یا بینه دریافت می‌کند. تعریف عملیاتی بر دو نوع است؛ تعریف عملیاتی سنجشی-تعریف عملیاتی آزمایشی. تعریف عملیاتی سنجشی، نحوه اندازه‌گیری را توصیف می‌کند. برای مثال پیشرفت تحصیلی را می‌توان به وسیله یک آزمون پیشرفت تحصیلی استاندارد، آزمون معلم ساخته یا

می‌برد. از آنجاکه نمی‌توان متغیرهای پژوهش را دستکاری کرد و از لحاظ اخلاقی درست نمی‌باشد، لذا در این تحقیقات جایگزینی غیر تصادفی خواهد بود. پس در این تحقیقات متغیر یا متغیرهای مستقل قبلاً اتفاق افتاده‌اند و محقق با مشاهده متغیر یا متغیرهای وابسته آن‌ها را مورد مطالعه قرار می‌دهد. بنابراین تحقیق پس رویدادی روشی است که قصد دارد طرح تحقیق غیر آزمایشی را به طرح تحقیق شبه آزمایشی تبدیل کند. از این روش برای تعیین اثر اختلاف‌های مشاهده شده در بین گروه‌ها نیز استفاده می‌شود. چنانچه با متغیر خصیصه‌ای سروکار داشته باشیم از این روش استفاده می‌کنیم. در این سؤال تک والدی بودن و عادی بودن کودکان از قبل اتفاق افتاده است و ما نمی‌توانیم باعث جدایی والدین شویم تا تحقیق خود را عملی کنیم، زیرا از لحاظ اخلاقی درست نیست. بنابراین روش تحقیق مناسب، تحقیق پس رویدادی می‌باشد.

(۴۴) گزینه ۳ (دلفی)

اساس و پایه روش یا تکنیک دلفی بر این است که نظر متخصصان هر قلمرو علمی در مورد پیش‌بینی آینده صائب‌ترین نظرست؛ بنابراین برخلاف روش‌های پژوهش پیمایشی، اعتبار روش دلفی نه به شمار شرکت‌کنندگان در پژوهش، که به اعتبار علمی متخصصان شرکت‌کننده بستگی دارد. شرکت‌کنندگان در تحقیق دلفی از ۵ تا ۲۰ نفر را شامل می‌شوند. کمینه تعداد شرکت‌کنندگان بستگی به چگونگی طراحی روش تحقیق دارد. در واقع دلفی یک روش سیستماتیک در تحقیق برای استخراج متخصصان در مورد یک موضوع یا یک سؤال است. روش پیمایشی دلفی درخواست قضاوت‌های حرفه‌ای از متخصصان همگن و مستقل در مورد یک موضوع ویژه در سطح بزرگ جغرافیایی با استفاده از پرسش‌نامه‌هاست که تا زمان دستیابی به اجماع نظرات مداوم تکرار می‌شود.

(۴۵) گزینه ۲ (کمی)

در تحقیقات کمی واقعیت عینی است یعنی خارج از ذهن محقق می‌باشد و هرکس می‌تواند آن را مشاهده کند؛ لذا در دیدگاه پوزیتیویست‌ها یا اثبات‌گرایان واقعیت در بیرون است و باید آن را کشف کرد. محقق کمی معتقد است که واقعیت را می‌توان به اجزای تشکیل‌دهنده آن تجزیه کرد و محقق باید دانش کلی خود را از واقعیت به‌وسیله بررسی اجزا به دست آورد. محقق کمی باور دارد تمام انسان‌ها شبیه هم هستند و رفتار و احساسات آن‌ها را می‌توان در طبقات کلی قرار داد. دیدگاه تفسیری که می‌تواند در تحقیقات کیفی بیشتر مورد بررسی قرار بگیرد، آن‌ها معتقدند واقعیت ذهنی است چراکه واقعیت ساخته و پرداخته ذهن بشری است. محقق کیفی فرایند کیفی را می‌آزماید و معتقد است واقعیت کلی است و نمی‌توان آن را به اجزایش تقسیم کرد. لذا دیدگاه گشتالت (کل‌نگر) جزء این دسته از تحقیقات محسوب می‌شود. محقق کیفی تلاش می‌کند تا تبیین ویژه‌ای در مورد یک فرد یا موقعیت خاص ارائه کند.

به‌وسیله نمره تعریف کرد. اما تعریف عملیاتی آزمایشی جزئیات عملیات دستکاری متغیر توسط پژوهشگران را بیان می‌کند. برای مثال ارائه تبسم معلم، تحسین کلامی و تحسین غیرکلامی پس از توجه کردن دانش‌آموز به تکلیف درسی رامی‌توان از عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموز دانست.

(۴۲) گزینه ۴ (پژوهش در عمل)

در تحقیقات عمل‌نگر یا روش پژوهش در عمل (اقدام پژوهشی) چهار مرحله وجود دارد که عبارت‌اند از:

(۱) برنامه‌ریزی، (۲) اقدام، (۳) مشاهده، (۴) انعکاس

در واقع تحقیقات عمل‌نگر به‌عنوان روشی تلقی می‌شود که شکاف بین تحقیق و اقدام را از بین می‌برد و بین پژوهش و عمل پلی ایجاد می‌کند. تحقیق فقط درک و تفسیر رویدادها نیست، بلکه تغییر آن‌ها نیز است. تحقیق عمل‌نگر ابزاری نیرومند برای تغییر و بهبود رویدادها در سطح محلی می‌باشد. تحقیق عمل‌نگر ممکن است تقریباً در تمام موقعیت‌هایی که مسئله را برای افراد پیش می‌آورد مانند کلاس درس، بیمارستان، کارخانه، زندان و.... به کار گرفته شود تا مسئله پیش آمده را حل کند. این روش ممکن است توسط یک معلم یا گروهی از معلمان یک مدرسه یا تعدادی از پژوهشگران و اساتید دانشگاه انجام شود. تحقیق عمل‌نگر در حوزه‌های روش‌های تدریس، روش‌های ارزیابی، نگرش‌ها، مدیریت و کنترل راهبردهای یادگیری، اجرا، و.... مورد استفاده قرار می‌گیرد. لوین برای تحقیق عمل‌نگر چهار مرحله را معرفی می‌کند:

برنامه‌ریزی: تحقیق عمل‌نگر با یک اندیشه کلی و داده‌هایی برای معرفی موقعیت آغاز می‌شود. پیامد موفقیت‌آمیز این مرحله معرفی برنامه عملی برای رسیدن به هدف مشخص است. در این مرحله ممکن است طرح یا اندیشه اولیه نیاز به بازسازی و اصلاح داشته باشد.

اقدام: مرحله اقدام یا اجرایی برنامه مستلزم حقیقت‌یابی نظارت و ارزشیابی مداوم مداخله یا برنامه طراحی شده است. در واقع این مرحله نیاز به ارزشیابی تکوینی دارد. در این مرحله ممکن است برنامه یا مجموعه‌ای از روش‌ها تجدید نظر شود.

مشاهده: در این مرحله اقدامات انجام شده، برای دستیابی به برنامه، مورد مشاهده قرار می‌گیرند و برای نشان‌دادن تغییرات انجام شده ناشی از اجرای برنامه، بررسی و مشاهده دقیق صورت می‌گیرد.

انعکاس: درگیر تغییر و اصلاح یا تعریف مجدد اندیشه‌ها و روش‌های اولیه است. در این مرحله ممکن است اندیشه اولیه به فرضیه‌های قابل آزمون یا اهداف معین تبدیل شود. بر مبنای آزمون فرضیه‌های ایجاد شده می‌توان با دریافت بازخورد مناسب در فرایند برنامه، اصلاح لازم را ایجاد کرد.

(۴۳) گزینه ۱ (پس رویدادی)

در تحقیق‌های پس رویدادی علل احتمالی پدیده‌ها و رویدادها به صورت بازنگرانه یا گذشته‌نگر بررسی می‌شود و از معلول به علت احتمالی پی

در مقیاس‌های درجه‌بندی، پاسخگر موضع خود را در مورد موضوعی بر روی یک طیف با انتخابی که به بهترین وجه نماینده باورها، عقاید یا نگرش خود درباره آن جمله باشد، مشخص می‌کند. مقیاس لیکرت، مقیاس افتراق معنایی (آزگود)، مقیاس ترستون، مقیاس گاتمن و مقیاس فاصله اجتماعی بوگاردوس، از جمله مقیاس‌های درجه‌بندی می‌باشند. این مقیاس‌ها به عنوان مقیاس‌های اندازه‌گیری نگرش‌ها به حساب می‌آیند. به طور کلی مقیاس‌ها برای سنجش نگرش‌ها، قضاوت‌ها، عقاید و سایر خصیصه‌هایی که به آسانی قابل اندازه‌گیری نیستند، به کار می‌رود. در اینجا به دو نمونه از جملات به کار گرفته شده بر اساس مقیاس لیکرت اشاره می‌کنیم؛

مثال اول: تا چه اندازه ادامه تحصیل در دانشگاه برایتان اهمیت دارد؛ خیلی زیاد (۵)، زیاد (۴)، کم (۳)، خیلی کم (۲)، اصلاً (۱)

مثال دوم: همه دانش‌آموزان باید به تحصیلات عالی دانشگاهی دست یابند؛ کاملاً موافقم (۵)، موافقم (۴)، نظری ندارم (۳)، مخالفم (۲)، کاملاً مخالفم (۱)

مقیاس ترستون: شامل مجموعه‌ای از گویه‌ها است که برای سنجش برخی از مفاهیم به کار می‌رود. در مقیاس ترستون از پاسخ‌دهنده خواسته می‌شود، تا تمام مواردی را که با آن‌ها موافق است مشخص سازد. این مقیاس توسط لوئیز ترستون برای سنجش نگرش افراد طراحی شد. امتیاز هر فرد در این مقیاس به وسیله تعداد گویه‌هایی که با آن موافق است تعیین می‌شود.

مقیاس آزگود (افتراق معنایی): برای استفاده از مقیاس افتراق معنایی پژوهشگر باید مفاهیمی را انتخاب کند و فهرستی از صفات‌های زوج متضادی را برای آن‌ها تهیه کرده و آن‌ها را در مقابل طیفی که ۷ تا ۱۱ امتیاز دارد قرار دهد. از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود تا پاسخ موردنظر خود را در مورد صفتی که احساسات آنان را نشان می‌دهد، بر روی طیف علامت بزنند. صفات می‌توانند بسیار متنوع باشند و باید به خوبی با هم ترکیب شده باشند؛ برای مثال گویه‌های مثبت نباید بیش از حد در سمت راست یا چپ متراکم شوند. براساس مطالعه انواع گسترده‌ای از صفات می‌توان آن‌ها را در سه گروه معنایی مهم جای داد: ارزیابی (خوب-بد)، توانایی (قوی-ضعیف) و فعالیت (فعال-منفعل). از میان سه گروه مذکور، ارزیابی معمولاً نسبت به بقیه معنادارتر است.

مقیاس فاصله اجتماعی بوگاردوس: نوعی مقیاس سنجش نگرش است که در بررسی نگرش نسبت به گروه‌های قومی، نژادی، طبقات اجتماعی، گروه‌های مذهبی و حرفه‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد. پیش فرض این مقیاس آن است که اگر فرد پیش‌داوری بیشتری در مورد یک گروه ویژه داشته باشد، فاصله اجتماعی بین او و اعضای آن گروه بیشتر خواهد بود. در این مقیاس گویه‌ها به صورت موقعیت‌های فرضی به ترتیبی که معرف

فاصله اجتماعی باشد ارائه می‌شود. هدف از طیف بوگاردوس، سنجش میزان فاصله اجتماعی گروه‌ها می‌باشد. کاربرد این طیف در مواقعی است که مثلاً دو گروه مختلف با دو فرهنگ و زبان متفاوت در کنار هم زندگی می‌کنند. یا در مواقعی که مردمی از ملیت‌های گوناگون و با فاصله جغرافیائی در جریان روابطی متقابل قرار می‌گیرند، مثلاً در سنجش نگرش به شغل/ طبقه اجتماعی/ گروه‌های مذهبی این طیف به کار می‌رود. این طیف در یک مقیاس ترتیبی (تمایل کامل/ تمایل متوسط/ تا حدودی/ عدم تمایل) میزان تمایل یک گروه را نسبت به سایر گروه‌ها می‌سنجد.

مقیاس گاتمن: شامل مجموعه‌ای از گویه‌ها برای سنجش نگرش‌های یک بعدی است. از این مقیاس در علوم سیاسی، جامعه‌شناسی پژوهش‌های افکارسنجی و مردم‌شناسی استفاده زیادی می‌شود. گویه‌ها بر حسب دشواری، پیچیدگی یا ارزش وزنی مرتب می‌شوند و موافقت یا تأیید یک گویه موافقت با سایر گونه‌های کم‌وزن‌تر را به دنبال دارد. این ویژگی تراکمی بودن مقیاس گاتمن این امکان را می‌دهد که با در دست داشتن امتیاز کلی فردی بتوان نمره او را در هر گویه پیش‌بینی کرد. به عنوان مثال اگر مجموع نمرات فردی از یک نیاز بالاتر از فرد دیگر باشد نمره او در هر یک از گویه‌ها نیز همان قدر بالاتر از فرد دوم خواهد بود. در محاسبه نمرات گاتمن همیشه بالاترین یا افراطی‌ترین مرتبه یا رتبه ملاک قضاوت درباره موضوع نگرشی خواهد بود. فرض کنید قرار است نظر و گرایش افرادی نسبت به افراد گروه اجتماعی دیگری سنجیده شود. در این صورت، پژوهشگر می‌تواند نظیر طیف بوگاردوس اقدام به طراحی تعدادی عبارت بنماید به نحوی که از ترتیب منطقی افزایش یا کاهش تدریجی گرایش مثبت و منفی برخوردار باشد. آنگاه آن را در اختیار افراد قرار داده، نسبت به تکمیل آن براساس خاصیت تجمع‌پذیری اقدام کند و در پایان تعداد پاسخ‌های بلی را جمع ببندد؛ نظیر موارد زیر:

حاضر از طریق ازدواج با او نسبت فامیلی داشته باشم.

حاضر او را به عنوان همبازی در تیم خود بپذیرم.

حاضر به عنوان همسایه در یک محله با او زندگی کنم.

حاضر به عنوان یک همکار در اداره با او کار کنم.

حاضر به عنوان میهمان او را در شهرم بپذیرم.

(۴۷) گزینۀ ۲) تصادفی ساده

نمونه‌گیری تصادفی ساده: در این روش احتمال انتخاب شدن برای همه اعضای جامعه یکسان است و هر یک از اعضای جامعه شانس برابر و مستقل برای قرارگرفتن در نمونه را دارند. منظور از مستقل بودن این است که انتخاب یک عضو به هیچ شکل در انتخاب سایر اعضای جامعه تأثیری نداشته باشد. در این روش افراد از فهرست اعضای جامعه انتخاب می‌شوند.

(۴۸) گزینۀ ۴) میزان زمانی که برای مطالعه در نظر گرفته شده

با توجه به فرضیه مورد نظر متغیر سکوت و وجود موسیقی، متغیر

تحقیق علمی است که ما را قادر می‌سازد تا نظریه را به مشاهده و مشاهده را به نظریه مربوط سازیم. ریشه انتخاب یک فرضیه مناسب، با انتخاب و بیان مسئله در هم آمیخته می‌شود. بنابراین می‌توان گفت فرضیه یک بیان فرضی و حدسی درباره روابط بین دو یا چند متغیر است. فرضیه حدسی بخردانه‌ای است که راه‌حل‌های احتمالی مسئله را پیشنهاد می‌کند و رابطه بین متغیرهای موجود در سؤال تحقیق را پیش‌بینی می‌کند.

۵۰) گزینه ۱) پیش‌آزمون

پیش‌آزمون جز اصلی شرایط آزمایش واقعی نیست. در طرح آزمایش واقعی، جایگزینی تصادفی شرکت‌کنندگان در شرایط آزمایشی از اهمیت خاصی برخوردار است. همچنین در طرح آزمایش واقعی به دلیل مطالعه روابط علت و معلولی بین متغیرها، نتایج یک یا چند گروه آزمایش پس از آزمون که در معرض شرایط این آزمایش قرار گرفته‌اند با نتایج حاصل شده یعنی پس از آزمون گروه کنترل که در معرض متغیرهای آزمایشی نیستند مقایسه می‌شود. بنابراین در طرح‌های آزمایش واقعی جایگزین تصادفی، انتخاب تصادفی، گروه کنترل و پس از آزمون از اهمیت خاصی برخوردار است.

۵۳) گزینه ۴) غرابت هذیان‌ها در اسکیزوفرنی

هذیان‌ها در اسکیزوفرنی نسبت به اختلال هذیانی عجیب و غریب‌تر هستند و رویدادهای مورد تصور فرد غیر ممکن هستند. همچنین مبتلایان به اختلال هذیانی به شیوه‌های عجیب و غریب، که به قول جوان‌ترها، تابلو باشد رفتار نمی‌کنند. این یک تمایز مهم از افراد مبتلا به اسکیزوفرنی است. اسکیزوفرن‌ها معمولاً به شیوه‌ای عجیب رفتار می‌کنند؛ مثلاً با خودشان زیر لبی حرف می‌زنند، لباس‌های کثیف یا نامناسب می‌پوشند، یا به شیوه‌ای گستاخانه یا پرخاشگرانه به غریبه‌ها نزدیک می‌شوند.

۵۴) گزینه ۴) مقوله‌ای

سه نوع اصلی طبقه‌بندی عبارت‌اند از: طبقه‌بندی مقوله‌ای؛ طبقه‌بندی مقوله‌ای یا طبقاتی بر اساس حضور یا عدم حضور یک ویژگی است و مقوله بر اساس تعدادی ویژگی مشخص می‌شود که وجود هر یک لازم و مجموع آن‌ها کافی است. طبقات باید به خوبی توصیف و متمایز شوند و موارد مرزی کم یا هیچ باشد. مثال این نوع، طبقه‌بندی کرپلین است. طبقه‌بندی ابعادی؛ طبقه‌بندی ابعادی یا پیوستاری بر مبنای کمیت یا فراوانی ویژگی است. طبقه‌بندی ریخت‌شناسی؛ قرار گرفتن در یک ریخت، مستلزم وجود همه ویژگی‌ها نیست؛ بلکه کافی است تعداد کافی از چند رگه یا ویژگی اصلی وجود داشته باشد.

مستقل و میزان یادگیری متغیر وابسته می‌باشد. اما میزان زمان مطالعه متغیری نامربوط یا مزاحم است که در نتایج تحقیق به عنوان پارازیت محسوب می‌شود. چراکه نمره دانش‌آموزان حاصل از میزان یادگیری را تحت تأثیر قرار می‌دهد، لذا زمان مطالعه یک با توجه به فرضیه مورد نظر متغیر سکوت و وجود موسیقی، متغیر مستقل و میزان یادگیری متغیر وابسته می‌باشد. اما میزان زمان مطالعه متغیری نامربوط یا مزاحم است که در نتایج تحقیق به عنوان پارازیت محسوب می‌شود. چرا که نمره دانش‌آموزان حاصل از میزان یادگیری را تحت تأثیر قرار می‌دهد، لذا زمان مطالعه یک متغیر نامربوط محسوب می‌شود.

۴۹) گزینه ۳) فرضیه

فرضیه راه‌حل پیشنهادی پژوهشگر برای پاسخ‌گویی به مسئله است که پژوهشگر را به یک موقعیت و شرایط معین هدایت می‌کند و می‌تواند به صورت یک گزاره آزمایشی پیشنهادی به عنوان راه‌حل یک مسئله یا به عنوان توصیف چند پدیده به طور دقیق تعریف شود. فرضیه متغیرها را به صورت کلی و اختصاصی به متغیرهای دیگر مربوط می‌سازد و ابزار قدرتمند در

روان‌شناسی مرضی و کودکان استثنایی

۵۱) گزینه ۱) انتخاب غیر معقول

رویکرد وجودگرایی یا هستی‌گرایی بر توانایی انسان در شناخت خود، ایجاد احساس معنا در زندگی و حق انتخاب تأکید دارد. اگر این توانایی‌ها رشد یابد، مشکلات روانی حل خواهد شد. رویکرد انسان‌گرایی و هستی‌گرایی به علت‌ها و چگونگی به وجود آمدن اختلالات علاقه ندارد و روی تغییر برداشت انسان از رویدادهای بیرونی و درونی تأکید دارد؛ به همین دلیل به آن‌ها پدیدارشناسی گفته می‌شود.

۵۲) گزینه ۲) عقده‌های پایه

پارکینسون نوعی بیماری نورولوژیک تدریجی است، که با سمپتوم‌های زیر مشخص می‌شود: لرزش از جمله تکان‌های تند و ناگهانی بازوها، دست و سر که در زمان استراحت هم دیده می‌شود، کند شدن حرکات، چهره خشک و ثابت شبیه ماسک، سفتی چرخ دنده‌ای به معنای سفت شدن عضلات که گاهی شل می‌شوند، خشکی ماهیچه‌ها، عدم تعادل و عدم هماهنگی حرکتی. افراد مبتلا به پارکینسون مشکلات حافظه پیدا می‌کنند، در یادگیری، قضاوت و تمرکز حواس نقص نشان می‌دهند و همچنین از لحاظ اجتماعی منزوی و بی‌اعتنا می‌شوند. افراد مبتلا به پارکینسون علاوه بر نقص شناختی، سمپتوم‌های سایکوز و افسردگی نیز نشان می‌دهند. بیماری پارکینسون در اثر آسیب‌دیدگی گره‌های پایه (عقده‌های پایه) مغز، مخصوصاً قسمتی از کلاف‌ها به نام جسم سیاه به وجود می‌آید.

(۵۵) گزینه ۳) سلوک

ویژگی اصلی اختلال سلوک، مجموعه‌ای از رفتارهای مستمر و مکرر است که هنجارهای اجتماعی و حقوق دیگران را نقض می‌کنند. این رفتارها به چهار گروه اصلی تقسیم می‌شوند: پرخاشگری، خرابکاری، دروغ‌گویی و دزدی، قانون‌شکنی.

(۵۶) گزینه ۱) لوب‌های پری فرونتال و فرونتال، هسته دمدار، گلوبوس پالیدوس

ناهنجاری‌های قطعه پیشانی مسئول برخی از سمپتوم‌های ADHD است و مهم‌ترین ناحیه مغز در این اختلال قطعه پیشانی است. کورتکس پیشانی مسئول عملکردهای اجرایی (فراشناخت/خودتنظیمی) است؛ یعنی فرایندهایی که در برنامه‌ریزی و کنترل توجه نقش دارند. همچنین فعالیت مدار توجه انتخابی که از عقده‌های قاعده‌ای شامل هسته دمدار و گلوبوس پالیدوس شروع و با عبور از تالاموس به لوب پیشانی می‌رسد، در اختلال ADHD از حد معمول کمتر است. کاهش دوپامین در قشر پیشانی و افزایش آن در عقده‌های پایه یکی از ناهنجاری‌های مربوط به انتقال‌دهنده‌های عصبی در این اختلال است.

(۵۷) گزینه ۲) اسکیزوتایپی

افراد مبتلا به اختلال شخصیت اسکیزوتایپال رفتار و افکار نامتعارف، عجیب و غریب، دور از ذهن و غیر طبیعی نشان می‌دهند و روابط میان‌فردی بسیار ضعیفی دارند. این افراد معمولاً همه چیز را در ارتباط با خود می‌دانند و حتی رویدادهای کاملاً بی‌ارتباط را به خودشان نسبت می‌دهند و فکر می‌کنند که توانایی‌های فوق‌حسی یا حس ششم دارند یا می‌توانند به شیوه‌های جادویی در رویدادهای بیرونی تأثیر بگذارند. شاید در ابتدا که سردرگمی خودپنداره را در صورت سؤال می‌بینیم، فکر کنیم که جواب صحیح اختلال شخصیت مرزی است، اما به دلیل ذکر کلمه تحریف، به نظر می‌رسد گزینه مورد نظر طراح همانی باشد که سنجش مشخص کرده است، یعنی اختلال شخصیت اسکیزوتایپال.

(۵۸) گزینه ۴) دو قطبی

مصرف ماده یکی از علل رایج اختلالات خلقی است. مسمومیت با کوکائین و آمفتامین می‌تواند باعث آغاز سمپتوم‌های مانیا شود و ترک مصرف کوکائین، آمفتامین، الکل یا باربیتورات‌ها می‌تواند به افسردگی منجر شود. همچنین مصرف الکل با انواع اختلالات روانی از جمله اختلالات شخصیت، به‌ویژه اختلال شخصیت ضد اجتماعی، اختلالات افسردگی، سایکوتیک، دو قطبی و اختلالات اضطرابی کاموربیدیتی دارد.

(۵۹) گزینه ۳) طولی واپس‌نگرانه

مطالعات طولی روش قدرتمندی در ارزیابی آثار رویدادها و آسیب‌های روانی است. در مطالعه طولی، از یک سری آزمودنی به دفعات مختلف و

معمولاً در طول یک دوره زمانی خاص اندازه‌گیری به عمل می‌آید. در مطالعات طولی محققان می‌خواهند بدانند که آیا علل یک اختلال پیش از ایجاد شدن آن حضور دارند یا نه.

(۶۰) گزینه ۲) انتزاع‌گزینشی

انتزاع‌گزینشی: یعنی انتخاب و جدا کردن فقط یکی از جزئیات از کل یک رویداد و ناتوانی در دیدن کل ماجرا و درک اهمیت کل رویداد. مثلاً از کارمند یک اداره یک ایراد جزئی فقط از یکی از جنبه‌های کارش گرفته می‌شود و او این تصحیح را علامتی دال بر بی‌عرضگی و ناتوانی خود می‌داند، حتی با اینکه سوپروایزر مسئول در کل از کارش رضایت داشته است.

(۶۱) گزینه ۴) شدید

بریل و همکارانش طبقه‌بندی‌های زیر را برای آستانه شنوایی معرفی کرده‌اند: خفیف: ۵۴-۲۷ دسی‌بل، متوسط: ۶۹-۵۵ دسی‌بل، شدید: ۸۹-۷۰ دسی‌بل، عمیق یا مطلق: ۹۰ دسی‌بل و بالاتر

(۶۲) گزینه ۳) عوامل ژنتیکی

بیش از نیمی از ناشنوایی‌های دائمی و کم‌شنوایی‌ها علل پیش تولدی دارند. تخمین زده می‌شود که یک سوم علت‌ها ژنتیکی، یک سوم محیطی یا اکتسابی و یک سوم باقی‌مانده ناشناخته باشد. مهم‌ترین و عمومی‌ترین علل ناشنوایی در دوران کودکی، عوامل ارثی است. برخی پژوهشگران، علت‌ها را به دو نیمه، نیمی ژنتیک و نیمی دیگر محیطی تقسیم می‌کنند. در مورد ناشنوایی و کم‌شنوایی حدود ۷۰ سندروم ژنتیک تأیید شده وجود دارد.

(۶۳) گزینه ۱) نابینا

وارن معتقد است مهم‌ترین تفاوت کودکان نابینا با افراد عادی، در حوزه معنایی زبان است. به اعتقاد توماس کاتس فورث، کودکان نابینا در مورد چیزهایی صحبت می‌کنند که نمی‌تواند آن‌ها را حس کنند؛ مثل آسمان آبی، یا مثلاً در صحبت‌هایشان از رنگ‌هایی استفاده می‌کنند که تاکنون ندیده‌اند.

او استفاده از این کلمات را بدون توجه به دانش عینی، لفظ‌گرایی یا زبان شفاهی غیر واقعی نامید. در واقع آن‌ها کلماتی استفاده می‌کنند که بر تجربه‌های حسی‌شان متکی نیست.

آن‌ها جهان را از طریق حواس دیگری چون شنوایی کسب می‌کند و به همین جهت زبان آن‌ها متأثر از همین حواس است. به نظر وی نابینایان از زبان غیر واقعی در جهت کسب حمایت و مقبولیت اجتماعی بهره می‌برند.

(۶۴) گزینه ۳) دی پلژیا

فلج مغزی عبارت است از یک اختلال حرکتی و ژستی که علت آن آسیب‌دیدگی مراکز کنترل حرکت در مغز است. بعضی کودکان فلج مغزی دوسویه (دیپ لژیا) دارند؛ یعنی کل بدن (دست‌ها و پاها) فلج است اما این

۶۸) گزینه ۱) تلفظی

نسخه DSM-5 درباره شیوع اختلالات ارتباطی هیچ اطلاعاتی در اختیار نمی‌گذارد.

به علت فراوانی سیستم‌ها و فرایندهایی که می‌توانند مشکلات ارتباطی به وجود آورند، داشتن تصویری دقیق از اینکه کدام اختلال ارتباطی جزو نقص‌های گفتاری و کدام‌ها نقص‌های زبانی به حساب می‌آیند، کار بسیار دشواری است.

مجموع شیوع اختلالات زبان و تکلم ۶ درصد است. در میان مشکلات مربوط به زبان و گفتار، مشکلات تلفظی با ۳ درصد و تأخیر زبانی با ۰/۱ درصد به ترتیب دارای بالاترین و پایین‌ترین میزان شیوع هستند. لکنت زبان بعد از مشکلات تلفظی بالاترین میزان شیوع را دارد.

۶۹) گزینه ۴) آگاهی و مدیریت زمان

بارکلی مشکل کودکان دارای ADHD را در پنج حوزه کلی می‌داند:

۱) بازداری رفتاری، ۲) کارکرد اجرایی، ۳) آگاهی و مدیریت زمان؛ بارکلی درک زمان و مدیریت آن را در این افراد وخیم ارزیابی می‌کند، ۴) رفتار هدفمند پایدار، ۵) رفتار سازشی

۷۰) گزینه ۱) تیزهوشان

جوزف رنزولی در سال ۱۹۸۶ میلادی، مفهوم سه حلقه‌ای تیزهوشی را ارائه داد. وی ابتدا تیزهوشی را به دو قلمرو وسیع تقسیم می‌کند: تیزهوشی تحصیلی (تعهد یا وظیفه) و تیزهوشی خلاق (خلاقانه-فرآور).

این دو حیطه با یک حلقه تحت‌عنوان توانایی بالاتر از متوسط متعادل می‌شوند. او تعامل میان این سه حیطه را تیزهوشی می‌نامد. به اعتقاد او برنامه‌ای برای تیزهوشان مفید است که بتواند جنبه‌های مشابه و متفاوت آموزش‌های تیزهوشان را با آن چه برای همه کودکان اجرا می‌شود مشخص کند. همچنین رنزولی و همکارانش یکی از روش‌های غنی‌سازی برنامه را به نام مدل در گردان تشریح کردند.

فلج در پاها شدیدتر از دست‌ها است.

۶۵) گزینه ۱) آتاکسیک

فلج مغزی عبارت است از یک اختلال حرکتی و ژستی که علت آن آسیب دیدگی مراکز کنترل حرکت در مغز است.

فلج مغزی آتاکسیک معمولاً به علت آسیب به مخچه ایجاد می‌شود. آتاکسی یا بی‌تعادلی به معنای عدم هماهنگی عضلانی است. در فلج آتاکسیک ادراک عمق، حس تعادل و جهت یابی فضایی غیر عادی است. این افراد در کنترل کردن دست‌ها و پاها، هماهنگی در حرکات و راه رفتن مشکل دارند.

۶۶) گزینه ۱) بابنسکی

بازتاب‌ها حرکات غیر ارادی هستند که در سطح زیرقشری کنترل می‌شوند و قشر مغز کنترلی بر آن‌ها ندارد. بازتاب‌ها به‌طور کلی به دو دسته تقسیم می‌شوند:

۱) بازتاب‌های بقایی: شامل بازتاب‌های تنفس، گونه، مکیدن، پلک زدن و مردمک چشم.

۲) بازتاب‌های نخستین: شامل بازتاب‌های مورو، بابنسکی، چنگ زدن، شنا کردن، چرخش گردن، گام برداشتن.

در بازتاب بابنسکی، تحریک کف پا موجب باز شدن انگشتان پا می‌شود، بین ۱۰ تا ۲۶ ماهگی از بین می‌رود؛ ولی اگر بعد از ۳ سالگی ادامه یابد، نشانه اختلال در سیستم عصبی است.

۶۷) گزینه ۲) در پسران بیشتر از دختران است.

مشخصه اصلی اختلال لکنت، مشکل در سیالی کلامی عادی و زمان‌بندی تلفظ اصوات است که مطابق با سن و مهارت‌های زبانی نیست. شایع‌ترین سن ابتلا به این اختلال ۳ تا ۷ سالگی است.

سن ۶، ۷ سالگی سن ورود به مدرسه است و کودکان معمولاً به دلیل مشکلاتی که در انطباق با محیط مدرسه دارند، دچار مشکل می‌شوند. لکنت زبان در پسران بسیار بیشتر از دختران رواج دارد.

روان‌شناسی رشد

۷۱) گزینه ۳) ترمیم

ملانی کلاین معتقد است از بدو تولد یک «من زودرس رشدنیافته» وجود دارد که در معرض کشاننده‌های مرگ و زندگی است. این تعارض باعث دو نوع اضطراب می‌شود:

۱) اضطراب آزارشدگی یا پارانویاگونه، ۲) اضطراب افسردگی.

بر اساس این دو نوع اضطراب، دو موضع تحولی (دو مرحله) را مشخص کرده است:

موضع روان‌گسیخته-پارانویاگونه (۳-۴ ماه اول): اضطراب آزارشدگی ناشی از اضمحلال (ازهم‌پاشیدگی) من.

کودک برای غلبه بر اضطراب از دست دادن موضوع، از مکانیسم ترمیم

استفاده می‌کند. منظور از آن انجام دادن فعالیت‌هایی است که باعث محافظت، بازآفرینی و ترمیم موضوع می‌شود. قسمت اعظم مکانیسم ترمیم در «موضع افسرده‌وار» ناشی می‌شود.

مکانیسم ترمیم در حکم آغاز فعالیت‌های خلاق و والاگرایی در کودک است که طی آن انرژی کشاننده‌ای به اشیای بیرونی، بازی و جانشین‌های موضوع معطوف می‌شود. این فرایند والاگرایی آغاز فعالیت‌های رمزی نیز هست. اگر تجارب دردناک شدیدی وجود داشته باشد و کشاننده مرگ قوی‌تر از کشاننده زندگی باشد، مکانیسم شکست می‌خورد و ترس از دست دادن موضوع مجدداً برقرار می‌شود.

(۷۲) گزینه ۲) واکنش‌های چرخشی ثالث

مرحله حسی- حرکتی شش زیرمرحله دارد:

مرحله ۱) به کار بردن بازتاب‌ها (تولد تا یک ماهگی): بازتاب‌ها پاسخ‌های فطری و زیستی و عناصر هوش حسی حرکتی هستند. برجسته‌ترین فعالیت این مرحله درون‌سازی است.

مرحله ۲) اولین واکنش‌های چرخشی یا دوری/نخستین سازش‌های اکتسابی (۱ تا ۴ ماهگی): واکنش‌های چرخشی مربوط به بدن خود کودک است. نخستین عادت‌ها در این مرحله شکل می‌گیرد.

مرحله ۳) واکنش‌های چرخشی ثانویه / سازمان‌دهی عمدی دیدن، گرفتن و لمس کردن (۴ تا ۱۰ ماهگی): واکنش‌های چرخشی در این مرحله مربوط به محیط بیرون است؛ نوزاد رویداد جالبی که خارج از خودش است کشف و بازسازی می‌کند مثل تکان دادن آویز بالای تخت (پایداری مناظر جالب). نوزاد برای دستیابی به چیزی، عملی را انجام می‌دهد.

مرحله ۴) هماهنگی طرح‌واره‌های ثانویه/ به کار بستن طرح‌واره‌های ثانوی در موقعیت‌های جدید (۱۰ تا ۱۲ ماهگی): نوزاد باهماهنگ کردن دو طرح‌واره مجزا سعی می‌کند یک نتیجه را به دست آورد. در این مرحله هدف و وسیله متمایز می‌شود. پایداری شیء و خطای جستجوی AB در این مرحله رخ می‌دهد.

مرحله ۵) واکنش‌های چرخشی ثالث / کشف وسایل جدید (۱۲ تا ۱۸ ماهگی): نوزاد اعمال متفاوتی را برای دستیابی به نتایج متفاوت انجام می‌دهد. در این مرحله رابطه هدف و وسیله اختصاصی می‌شود. پایداری شیء کامل‌تر می‌شود.

بالاترین سطح هوش حسی حرکتی، یعنی هوش عملی، در این مرحله به دست می‌آید.

مرحله ۶) آغاز تفکر / درونی شدن و ترکیب ذهنی طرح‌واره‌ها (۱۸ ماهگی تا ۲ سالگی): ارزیابی و تفکر درونی قبل از عمل، درک و حل ناگهانی مسائل و تجربه آهان، تقلید معوق و بازی وانمود کردن در این مرحله شروع می‌شود.

نکته: در زیرمرحله ۳ نوزاد برای دستیابی به چیزی، عملی را انجام می‌دهد؛ در زیرمرحله ۴ باهماهنگ کردن دو طرح‌واره مجزا سعی می‌کند یک نتیجه را به دست آورد و در زیرمرحله ۵ نوزاد اعمال متفاوتی را برای دستیابی به نتایج متفاوت انجام می‌دهد.

(۷۳) گزینه ۳) جان لاک

رشد پیوسته فرایند افزودن تدریجی مهارت‌های یکسانی است که از آغاز وجود داشته‌اند. در رشد پیوسته، بین کودک و بزرگسال تفاوت کمی وجود دارد؛ یعنی آن‌ها به شکل یکسان به دنیا پاسخ می‌دهند و فرق آن‌ها فقط در مقدار یا پیچیدگی رفتار است.

این نظریه‌ها به مراحل رشد اعتقادی ندارند و از نظر آن‌ها فرایند تحول تدریجی و پیوسته است. نظریه‌پردازان یادگیری و رفتاری رشد را فرایندی

تدریجی و پیوسته می‌دانند.

این نظریه‌ها تحول را به‌عنوان امری طبیعی ناشی از میزان یادگیری بر اثر تجربه محیطی می‌دانند و مراحل را مشخص نمی‌کنند. جان لاک بنیان‌گذار محیط‌گرایی و نظریه یادگیری است. پاولف و اسکینر از پیروان او هستند. جان لاک این باور را که بین انسان‌ها تفاوت‌های ذاتی عظیمی وجود دارد را رد کرد. او معتقد بود شخصیت انسان‌ها را محیط اجتماعی به‌ویژه آموزش و پرورش شکل می‌دهد.

(۷۴) گزینه ۱) میان‌سالی

مراحل فعالیت ذهنی از نظر وارنر شای عبارت‌اند از:

فراگیری/اکتساب شناختی (کودکی و نوجوانی): این دوره صرف یادگیری دانش می‌شود.

تحقق شخصی/دستیابی (اوایل بزرگسالی): به‌کار بستن شناخت برای ابراز صلاحیت- سازگار کردن مهارت‌های شناختی خود با موقعیت‌های زندگی مسئولیت / تعهد (میان‌سالی): مسئولیت و تعهد به دیگران- گسترش مسئولیت و تعهد اجتماعی به سایرین در زمینه شغل، جامعه و خانواده- افرادی با مسئولیت‌های پیچیده‌تر به مرحله تفکر اجرایی که پیشرفته‌ترین شکل تفکر است، می‌رسند.

ادغام مجدد/ وحدت مجدد (پیری): تمرکز بر هدف اعمال و انصراف از بسیاری از فعالیت‌ها- بررسی و ادغام تمایلات، نگرش‌ها و ارزش‌ها به‌عنوان راهنمایی برای این‌که چه دانشی فراگیرند - تغییر چالش‌های شناختی از «چه چیزی باید بدانم» به «چرا باید بدانم».

(۷۵) گزینه ۴) بحران میان‌سالی

ساختار زندگی، مفهوم اصلی در نظریه لوینسون است؛ یعنی طرح اصلی زندگی فرد که از روابط مهم با افراد، گروه‌ها و مؤسسات تشکیل می‌شود. در نظام لوینسون هر مرحله با انتقال شروع می‌شود که حدوداً پنج سال ادامه دارد. انتقال به مرحله قبلی خاتمه می‌دهد و فرد را برای مرحله بعدی آماده می‌کند.

میان‌سالی نیز با دوره انتقال شروع می‌شود، ساختار زندگی شکل می‌گیرد، اصلاح و ارزیابی می‌شود و سپس به اوج می‌رسد. در تحقیق لوینسون، اغلب مردان و زنان طی انتقال به میان‌سالی دچار آشوب درونی (بحران) می‌شوند.

فرد در میان‌سالی برای ارزیابی و تجدید ساختار زندگی خود چهار تکلیف رشدی را حل می‌کند. در هر تکلیف فرد بین دو گرایش متضاد درون خویش سازش برقرار می‌کند و به هماهنگی درونی می‌رسد: تکلیف جوان- مسن؛ تکلیف ویرانگری-آفرینش؛ تکلیف مردانگی- زنانگی؛ تکلیف درآمیختگی- جدایی

(۷۶) گزینه ۱) گفتار اجتماعی

از نظر ویگوتسکی، گفتار در رشد کودک اهمیت اساسی دارد. کودک را قادر می‌کند در زندگی اجتماعی شرکت کند و همچنین تفکر فردی را تسهیل

۷۹) گزینه ۲) زاینده‌گی در برابر رکود

مراحل فروید و اریکسون

سن	مرحله فرویدی	مرحله عمومی اریکسون	حل موفقیت‌آمیز بحران
تولد تا ۱ سالگی	دهانی	اعتماد در برابر بی‌اعتمادی	امیدواری
۱ تا ۳ سالگی	مقعدی	خودمختاری در برابر شرم و شک	اراده
۳ تا ۶ سالگی	آلتی (ادیپی)	ابتکار در برابر احساس گناه	هدفمندی
۶ تا ۱۱ سالگی	نهفتگی	سازندگی در برابر حقارت	شایستگی
نوجوانی	تناسلی	هویت در برابر سردرگمی نقش	تعهد (وفاداری)
جوانی	-	صمیمیت در برابر انزوا	عشق
میان‌سالی	-	بارآوری در برابر جذب خودشدن، رکود	مراقبت
پیری	-	انسجام من در برابر ناامیدی	خردمندی

۸۰) گزینه ۴) پاسخ‌دهی نامتمایز

مراحل دل‌بستگی نظریه بالبی:

مرحله اول (تولد تا سه ماهگی) - پاسخ‌دهی نامتمایز به انسان‌ها

مرحله دوم (۳ تا ۶ ماهگی) - تمرکز بر آشنایان

مرحله سوم (۶ ماهگی تا ۳ سالگی) - دل‌بستگی شدید و نزدیکی‌جویی فعال / دل‌بستگی واضح

مرحله چهارم (۳ سالگی تا پایان دوره کودکی) - رفتار مشارکتی

در مرحله اول یعنی پاسخ‌دهی نامتمایز به انسان‌ها کودکان انواع پاسخ‌ها را به شکل مشابهی به همه افراد نشان می‌دهند. از هنگام تولد ترجیح می‌دهند که به صداهای انسان گوش کنند و به‌صورت انسان نگاه کنند.

ترجیح چهره انسان یک گرایش ژنتیکی به الگوی دیداری است که یکی از قدرتمندترین رفتارهای دل‌بستگی یعنی لبخند اجتماعی را راه‌اندازی خواهد کرد. سایر رفتارهای اجتماعی دل‌بستگی که تعامل اجتماعی را در این مرحله راه‌اندازی می‌کنند عبارت‌اند از: غان و غون کردن، گریه کردن، پاسخ گرفتن شامل بازتاب مورو، بازتاب چنگ زدن، بازتاب گونه و بازتاب مکیدن.

۸۱) گزینه ۲) بسط

با بهبود توجه در اواسط کودکی، راهبردهای حافظه نیز بهبود می‌یابند. این راهبردها به ترتیب شکل‌گیری عبارت‌اند از: مرور ذهنی، سازمان‌دهی، بسط (گسترش).

می‌کند (زبان مقدم بر تفکر است).

از نظر ویگوتسکی، زبان طی سه مرحله رشد می‌کند:

گفتار اجتماعی: در تعاملات کودک با دیگران، اشاره به اشیای غایب رخ می‌دهد؛ برای مثال مادر با گفتن عروسک را بیاور، توجه کودک را به اشیای غایب جلب می‌کند.

گفتار راهنمایی‌کننده به خود: در ۳ سالگی یا بیشتر، کودک شروع به دادن فرمان‌های مشابه به خود می‌کند که «گفتار راهنمایی‌کننده خود» نامیده می‌شود. مثلاً کودک به خودش می‌گوید: عروسک من کجاست؟ این گفتار با شروع ۶ سالگی بی‌صدا، مختصر و کمتر قابل فهم می‌شود.

گفتار درونی: در ۸ سالگی یا بیشتر، این گفتگوها به صورت بی‌صدا درمی‌آید که به آن «گفتار درونی» می‌گوییم.

۷۷) گزینه ۱) ارتباط پدر با محل کار

از نظر برون فن برنر محیط در چندلایه بر فرد تأثیر دارد:

ریزسیستم (میکروسیستم): عمیق‌ترین سطح محیط است که فعالیت‌ها و الگوهای تعامل در نزدیک‌ترین محیط فرد را شامل می‌شود. تمام روابط در این سطح دو جهتی هستند؛ مثل تعامل والدین و کودک.

میان‌سیستم (مزوسیستم): ارتباط میان ریزسیستم‌ها را شامل می‌شود. مثل ارتباط والدین با مدرسه.

برون‌سیستم (اکزوسیستم): عبارت است از موقعیت‌های اجتماعی که رشد را شامل نمی‌شوند، اما به‌طور مستقیم بر تجربه‌های فرد تأثیر می‌گذارند؛ مثل خدمات بهداشتی جامعه، محیط کار، شبکه اجتماعی دوستان و خانواده. برای مثال، برنامه کاری انعطاف‌پذیر، مرخصی استحقاقی و استعلاجی برای والدینی که فرزندان آن‌ها بیمار هستند، از جمله راه‌هایی می‌باشد که محیط‌های کار می‌توانند به والدین کمک کنند تا فرزندان خود را بزرگ کنند و به‌طور غیرمستقیم، به رشد والد و فرزند کمک می‌کنند.

کلان‌سیستم (ماکروسیستم): بیرونی‌ترین سطح محیط است که ارزش‌ها، قوانین، سنت‌ها و امکانات یک فرهنگ خاص را شامل می‌شود.

۷۸) گزینه ۳) تعلیقی (Moratorium)

با استفاده از روش مصاحبه بالینی مارسیا و بر اساس دو ملاک کاوش و تعهد و ترکیب‌های مختلف آن‌ها، چهار نوع هویت مشخص شده است: کسب هویت: احساس تعهد نسبت به ارزش‌ها، عقاید و اهداف بعد از یک دوره کاوش.

وقفه هویت (هویت تعلیقی): در جریان کاوش بدون رسیدن به احساس تعهد.

ضبط هویت (هویت پیش‌رس): متعهد شدن به ارزش‌های صاحبان قدرت بدون کاوش.

پراکندگی هویت (هویت مغشوش): حالت بی‌تفاوتی که با فقدان کاوش و تعهد مشخص می‌شود.

به صورت فرایند رسش در نظر گرفتند؛ یعنی فرایندی که به صورت ژنتیکی تعیین و به شکل خودکار شکوفا می شود. از هال و گزل، کمتر به خاطر نظریه های یک طرفه (تأکید بر ژنتیک) و بیشتر به خاطر تلاش های آنها برای توصیف تمام جنبه های رشد یاد می شود. هال و گزل رویکرد هنجاری داشتند که از طریق پرسش نامه ها ویژگی های کودک بررسی می شود و با میانگین رشد عادی مقایسه می شود.

نکته: نظریه تکامل داروین شامل دو اصل انتخاب طبیعی و بقای شایسته ترین است. داروین پیشگام مطالعه علمی کودک است.

(۸۵) گزینه ۲) شهودی- فرافکنی (intuitive-projective)

جیمز فولر در نظریه رشد ایمان پنج مرحله را مطرح می کند:

مرحله ۱) شهودی- فرافکن (۷-۳ سالگی): تأثیر گرفتن از ایمان بزرگسالان به خاطر تقلید و خیال پردازی، آگاهی از اعمال درست و غلط.

مرحله ۲) اسطوره ای کلمه به کلمه (۱۱-۷ سالگی): درونی کردن اعتقادات جامعه، داشتن تصورات عینی از خداوند.

مرحله ۳) تصنعی- عرفی (نوجوانی): داشتن عقاید و ارزش هایی که مبنای هویت هستند، هنوز ایدئولوژی به کل منظم بررسی نشده است.

مرحله ۴) فردگرایانه- تأملی (بزرگسالی): تأمل نقادانه درباره عقاید و ارزش ها، پذیرش دیدگاه خود تنها به عنوان یکی از چند دیدگاه احتمالی، ایجاد ایدئولوژی شخصی و اصلاح آن در زمان.

مرحله ۵) ایمان عطفی (اواخر بزرگسالی): دیدگاه گسترده ای درباره کل بشریت، تلاش برای تحقق دیدگاه خود با ایستادگی در برابر بی عدالتی و ترغیب خیر.

(۸۶) گزینه ۴) نگهداری ذهنی

چند نظریه برای چگونگی شکل گیری هویت جنسی وجود دارد:

نظریه یادگیری اجتماعی، نظریه شناختی-رشدی، نظریه طرحواره جنسی. طبق نظریه شناختی-رشدی، خودپنداره قبل از رفتار شکل می گیرد. ابتدا کودکان پیش دبستانی از دائمی بودن جنسیت درک شناختی پیدا می کنند که به آن ثبات جنسیت گفته می شود، یعنی آگاهی از اینکه جنسیت مبنای زیستی دارد و با تغییرات ظاهری ثابت می ماند. سپس از این آگاهی برای هدایت رفتارشان استفاده می کنند. دستیابی به ثبات جنسیت با انجام تکلیف ظاهر-واقعیت ارتباط دارد. تکالیف ثبات جنسیت نوعی تکالیف ظاهر-واقعیت هستند که در آنها کودک باید ظاهر فرد را از آنچه واقعاً هست، تشخیص دهد. کودکان پیش دبستانی در ثبات جنسیت دچار ضعف هایی هستند که به علت پختگی شناختی است. کودکان تا پایان پیش دبستانی که به تکالیف نگهداری ذهنی پیازه مسلط نشده باشند به ثبات جنسیت نمی رسند.

(۸۷) گزینه ۲) فراشناخت

طبق دیدگاه پردازش اطلاعات، توانایی شبه بزرگسال از همان ابتدا در نوزاد وجود دارد و تنها مهارت کودک در آنها کمتر است (تفاوت کمی،

مرور ذهنی در اوایل سال های دبستان آشکار می شود به معنای تکرار اطلاعات بارها و بارها برای خود. سازمان دهی پس از آن شروع می شود، به معنای دسته بندی مواد برای یادآوری بهتر.

بسط یا گسترش در پایان اواسط کودکی شروع می شود به معنای رابطه برقرار کردن بین دو یا چند قطعه اطلاعات که از یک طبقه واحد نیستند. مثل ایجاد تصویر یک ماهی که پیپ می کشد برای حفظ دو کلمه ماهی و پیپ. بسط دیرتر از بقیه راهبردهای حافظه ایجاد می شود چون به تلاش ذهنی و گنجایش حافظه فعال نیاز دارد. بسط در نوجوانی و اوایل بزرگسالی بیشتر متداول می شود. سازمان دهی و بسط باعث گسترش حافظه فعال و بازیابی راحت تر می شوند، چون اقلام را در قطعات بامعنی ترکیب می کنند.

(۸۲) گزینه ۴) محیط- وراثت

وراثت و محیط عوامل مجزا نیستند، بلکه رفتار حاصل تأثیر متقابل آنهاست. برای فهم اینکه «چگونه» وراثت و محیط باهم عمل می کنند چند مفهوم وجود دارد: دامنه واکنش، هدایت کردن (سوق دهنده)، هم بستگی ژنتیک-محیط، تأثیرات محیط بر ژن. هدایت کردن یا سوق دهنده یعنی وراثت گرایش دارد تا رشد چندین ویژگی را فقط به یک یا چند پیامد محدود کند. رفتاری که قویاً سوق یافته باشد از برنامه رشدی پیروی می کند که به شکل ژنتیکی تعیین شده است و فقط محیط قوی آن را تغییر می دهد، مثل رشد حرکتی و رشد ادراکی. رفتاری که به میزان کم سوق یافته باشد بیشتر تحت تأثیر محیط است، مثل هوش و شخصیت. هدایت کردن کارکرد انطباقی دارد، چون تضمین می کند که کودک مهارت های اساسی برای بقا را حتماً پرورش خواهد داد.

(۸۳) گزینه ۴) یکپارچگی سلسله مراتبی

ورنر تحت تأثیر روان شناسی گشتالت قرار داشت.

از نظر ورنر رشد فقط گذشت زمان یا افزایش اندازه نیست به این معنا که می توانیم بی آنکه رشد یابیم سندان زیاد شود یا قدمان بلند شود. از نظر ورنر رشد مشتمل بر تغییراتی در ساختار است که می توان آن را طبق اصل اورتونیک تعریف کرد.

اصل اورتونیک: رشد رسیدن از حالت عدم افتراق به افتراق و یکپارچگی سلسله مراتبی است.

افتراق یا تمایز: حالتی که یک کل همه جانبه، به بخش هایی با شکل ها و کارکردهای متفاوت مجزا شود، مثل تبدیل رویان به اندام های مختلف. یکپارچگی سلسله مراتبی: به نسبتی که رفتار افتراق می یابد، از نظر سلسله مراتبی نیز دستخوش یکپارچگی و وحدت می شود، یعنی رفتار تحت کنترل مراکز بالاتر تنظیم کننده قرار می گیرد.

(۸۴) گزینه ۳) هنجاری

هال بنیان گذار جنبش مطالعه کودک است. هال و گزل با الهام از داروین بر اساس دیدگاه تکاملی نظریه های کودکی را مطرح کردند. آنها رشد را

و آماده یادگیری و تسلط بر تکالیف معینی است. از نظر مونتیه‌سوری قابل‌توجه‌ترین دوره حساس، دوره حساس زبان‌آموزی است.

کودکان نوعی سازوکار خاص برای یادگیری زبان دارند که با بزرگسالان متفاوت است. کودکان به‌صورت ناهشیار بر دستور زبان مسلط می‌شوند. نظریه مونتیه‌سوری مبنی بر این‌که کودکان به‌صورت ناهشیار بر قوانین پیچیده دستور زبان تسلط می‌یابند و سازوکار درونی برای این امر دارند، بعدها در نظریه چامسکی تبلور داشت. چامسکی در فرضیه درون‌زاد بودن زبان بیان می‌کند که کودکان قواعد دستور زبان را از داده‌های شنیداری محیط نمی‌سازند، بلکه با توجه به برنامه درون‌زاد ژنتیکی، آن‌ها را در خود به وجود می‌آورند. از نظر چامسکی همه کودکان با ابزار فراگیری زبان (LAD) به دنیا می‌آیند، یعنی یک سیستم فطری زیستی که مجموعه‌ای از قواعد مشترک همه زبان‌ها را دارد.

۹۰ (گزینه ۳) ناهم‌ترازی افقی

استدلال‌های مبتنی بر عملیات عینی از یک قلمرو به قلمروی دیگر انتقال‌پذیر نیست. به همین دلیل شاهد ناهم‌ترازی افقی در داخل مرحله هستیم؛ یعنی یک تراز یکسان برای زمان بروز عملیات مختلف وجود ندارد. کودکان به شکل مرحله‌به‌مرحله، نه یک‌دفعه به عملیات عینی تسلط می‌یابند؛ برای مثال ممکن است به نگهداری مقدار رسیده باشد اما هنوز به نگهداری جرم نرسیده باشد. بنابراین مهارت در انواع مختلف نگهداری ذهنی به تسلط در مفاهیم منطقی، مثل استدلال‌های نگهداری ذهنی، بستگی دارد. برخی انواع نگهداری ذهنی مشکل‌تر هستند و دیرتر شکل می‌گیرند. پس نگهداری ذهنی یک فرایند تدریجی در مرحله عملیات عینی است. این پیوستار فراگیری یا تسلط تدریجی، دلیلی بر محدودیت تفکر عملیاتی است. پیازه برای اشاره به تسلط تدریجی بر مفاهیم منطقی از اصطلاح رشد درون مرحله‌ای استفاده کرده است.

۹۲ (گزینه ۲) فلسفی

عقل به معنای فلسفی عبارت است از عقلی که برخلاف احساس و تخیل و وهم که ادراک جزئیات می‌کنند، مفاهیم کلی را درک می‌کند. خواجه نصیرالدین طوسی در این مورد می‌گوید صورتی که از ماده وارد ذهن می‌شود درک حسی است. اگر صورت به همراه برخی صفات آن مثل مکان وارد ذهن شود، درک خیالی است. آنگاه که صورت و همه صفات آن به غیر از اضافه به ماده مجرد درک شود، درک وهمی است. اگر ماده و همه اضافات آن درک شد، عقل خواهد بود.

۹۳ (گزینه ۴) عامل جدا سازی بین موجودات مختلف

حضرت علی(ع) در یکی از خطبه‌هایشان، ویژگی‌های غریزه را این چنین عنوان می‌نمایند:

نه کیفی). عدم موفقیت کودکان و نوجوانان در حل مسئله به فقدان آن مهارت خاص مربوط است و با آموزش می‌توان این مهارت‌ها را افزایش داد. آن‌ها با پیازه موافق هستند که کودکان فعال و کاوش‌گر هستند، اما از نظرشان رشد شناختی تدریجی و پیوسته است و مرحله‌وار نیست. از نظر رویکرد پردازش اطلاعات، علت عدم موفقیت کودکان خردسال در انجام تکالیف شناختی پیازه، نقص در فراشناخت (نظریه ذهن) است. کودکان پیش‌دبستانی نقص‌هایی در نظریه ذهن (فراشناخت) دارند؛ آن‌ها معتقدند تمام رویدادها باید مشاهده شوند تا شناخته شوند. مثلاً آن‌ها نمی‌فهمند که استنباط‌های ذهنی می‌توانند منابع آگاهی باشند؛ یا وقتی علائم آشکاری از فرایند فکر کردن وجود نداشته باشد، تصور می‌کنند فعالیت ذهنی متوقف شده است.

۸۸ (گزینه ۴) سازمان‌دهی

دو فرایند در چگونگی تغییر طرح‌واره‌ها نقش دارد: انطباق (سازش) و سازمان‌دهی.

انطباق (سازش): منظور از انطباق، ساختن طرح‌واره‌ها از طریق تعامل مستقیم با محیط است. انطباق شامل دو فرایند درون‌سازی و برون‌سازی است. منظور از درون‌سازی استفاده از طرح‌واره‌های موجود برای تعبیر دنیای بیرونی است. منظور از برون‌سازی ایجاد طرح‌واره تازه برای متناسب شدن با محیط است.

سازمان‌دهی: منظور از سازمان‌دهی، تغییر طرح‌واره‌ها به شکل درونی و جدا از تماس با محیط است. در فرایند سازمان‌دهی، طرح‌واره‌ها بازآرایی و به هم متصل می‌شوند و ایجاد یک شبکه می‌کنند، مثلاً طرح‌واره پرتاب کردن و طرح‌واره انداختن باهم متصل می‌شوند.

۸۹ (گزینه ۲) ماریا مونتسوری

مؤلفه مرکزی نظریه مونتیه‌سوری، دوره‌های حساس است. دوره حساس، زمان برنامه‌ریزی‌شده ژنتیکی مشخصی است که طی آن کودک مشتاق

علم النفس از دیدگاه دانشمندان اسلامی

۹۱ (گزینه ۲) تکامل و تلطیف ماده و بدن و رسیدن آن به اولین درجه تجرد ملاصدرا معتقد بود که نفس و بدن اصلاً ماهیت متفاوتی ندارند، بلکه نفس و بدن در ابتدا یک موجود مادی است که در پایین‌ترین مرتبه وجودی قرار دارد. سپس این موجود مادی از طریق کسب معرفت و پیمودن مسیر کمال، به مراتب بالاتر یعنی مراتب غیرمادی و روحانی می‌رسد (نظریه تشکیک وجود). در واقع نفس در آغاز حدوث و ایجادش، جسمانی و مادی بوده است، اما بر اساس حرکت جوهری، ذات و جوهرش در مسیر رسیدن به کمال تغییر می‌کند و به موجودی روحانی و مجرد تبدیل می‌شود. به همین جهت ملاصدرا می‌گوید: «نفس جسمانیة الحدوث و روحانیة البقا است، یعنی در آغاز خلقتش (حدوث) جسمانی است، ولی به تدریج به مرتبه غیرمادی می‌رسد و باقی خواهد ماند».

(۹۵) گزینه ۴) اگر حس مشترک نباشد، دریافت‌های حسی گسیخته و پراکنده خواهند شد.

ابن‌سینا بین احساس و ادراک حسی تفاوت قائل می‌شود. از نظر او وظیفه حس مشترک، درک تمام محسوساتی است که از طریق حواس پنج‌گانه به او می‌رسند. به نظر ابن‌سینا این قوه همانند حوض آبی است که محسوسات و صُوری که توسط حواس مختلف درک شده‌اند، به درون آن می‌ریزند. این قوه محسوسات مختلف را درک و از حسی به حس دیگر منتقل می‌کند. مثلاً ما از طریق بوی یک غذا به طعم آن پی می‌بریم.

(۹۶) گزینه ۱) فطرت‌گرایی - طبیعت‌گرایی

توصیفات دوگانه از انسان ناظر به دو جنبه وجودی او است. انسان با توجه به جنبه مادی و طبیعی، همواره به دنبال لذت‌جویی، زیاده‌خواهی، اسراف، خودبینی و تبعیت از هواهای نفسانی است. اما با توجه به جنبه الهی و فطری خود، خواهان فضایل انسانی، کسب خوبی‌ها، کرامت و ... است. انسان با اختیار خود می‌تواند از بین دو جنبه طبیعی، مادی و خاکی و جنبه روحانی و فطری که حالت بالقوه در وجود او دارد، یکی را برگزیند و این خود معیاری برای پاداش و عذاب‌بندگان است. آیت‌الله جوادی در این زمینه می‌فرماید: «آدمی دارای طبیعت و فطرت است که اولی، تن‌پرور و لذت‌جوست و دومی، حق‌طلب و عدالت‌خواه. هرکس فطرت را بر طبیعت خویش غالب سازد و به جهاد با هواهای نفسانی برخیزد، مالک نفس خویش خواهد شد».

البته در بین این دو ویژگی، اصالت با جنبه فطری و روحی وجود انسان است. ایشان می‌فرماید: «فطرت و سرشت آدمی به خیر و نیکویی گرایش دارد و آن را نه می‌توان ذاتاً مایل به پلیدی دانست و نه بی‌تفاوت نامید». چرا فطرت این گونه و طبیعت آن گونه است؟ ایشان پاسخ می‌دهد: «پشتوانه فطرت انسان، روح الهی است، اما طبیعت او به گل وابسته است. بنابراین، همه فضائل انسانی به فطرت و همه رذایل به طبیعت بازمی‌گردد».

با توجه به این دو جنبه وجود انسان، ایشان در مورد «صبغه سرشت انسانی» می‌فرماید: قرآن از انسان دو تصویر نشان می‌دهد: تصویری از طبیعت انسان و تصویری از حقیقت انسان. به لحاظ طبیعت و بخش مادی، قرآن آدمی را همواره در پی اسراف، لذت‌جویی و رفاه‌طلبی و تن‌پروری می‌داند و بیش از پنجاه آیه مشتمل بر نکوهش انسان در همین زمینه طبیعی ارائه می‌فرماید.

اما جنبه دیگری نیز برای انسان در قرآن کریم بیان شده که همه فضیلت‌های بلند الهی چون کرامت، خلافت، امانت، شرافت و ... را دربرمی‌گیرد و آن همان حقیقت روح الهی و اصل و اساس انسان است که طبیعت را به‌عنوان فرع و تابع زیر پوشش خود گرفته است. پس انسان از آن روی که فطرت الهی دارد، مورد ستایش آیات قرآن قرار گرفته است و از آن روی که در بند طبیعت و تابع شهوت و غضب است، مورد مذمت قرآن قرار گرفته است و ضعیف است و هلوع و

۱) اساس و اصل آن غیر اکتسابی است؛

۲) یکی از عوامل تفاوت میان موجودات، تفاوت آن‌ها در گزینه‌شان است؛

۳) گزینه تحت‌تأثیر عوامل محیطی قابلیت تغییر دارد، یعنی اگر چه اساس آن غیر اکتسابی است ولی اکتسابی نیز هست؛

۴) میزان تغییر گزینه با توجه به ظرفیت‌های یادگیری موجودات مختلف متفاوت است؛

۵) تمامی موجودات دارای گزینه هستند.

توجه! همیشه در تست‌ها به دنبال صحیح‌ترین پاسخ باشید. اگر چه گزینه (۱) و (۲) هم می‌تواند پاسخ صحیح باشد، ولی چون معلوم نیست به اساس و پایه گزینه اشاره دارد یا خیر، صحیح‌ترین پاسخ گزینه (۴) است.

(۹۴) گزینه ۳) محی‌الدین عربی

صفات و ویژگی‌هایی که ابن عربی برای انسان در نظر گرفته است عبارت‌اند از:

۱) انسان را عالم کبیر می‌دانست، زیرا تمام حقایق عالم در وجود انسان تجلی می‌کند.

۲) عالم را انسان صغیر می‌دانست، زیرا تمام پدیده‌های موجود در عالم از نشئه انسانی ظهور پیدا می‌کند.

۳) انسان را خلیفه و کون جامع می‌دانست، زیرا انسان جامعیت دارد و تمام حقایق هستی در وجود او قرار دارد.

۴) آدمی را انسان العین الحق می‌دانست، زیرا به نظر او نسبت انسان به حق (خداوند) همانند نسبت مردمک چشم به چشم است.

۵) عالم به صورت حق است، اما انسان هم به صورت حق و هم به صورت عالم است؛

۶) نسبت انسان به عالم همانند نسبت فص (نگین) است به خاتم (انگشتر)؛

۷) مرتبه و درجه انسان دربرگیرنده تمام درجات عالم است. انسان آینه مرتبه خداوند است و اسماء و صفات خداوند فقط در او ظهور پیدا می‌کند؛

۸) با توجه به این‌که انسان به صورت خداوند خلق شده است، می‌توان گفت معرفت انسان به ارزش و جایگاه خویش (خودشناسی) مقدم بر معرفت رب (خداشناسی) است و معرفت رب نتیجه معرفت نفس است؛

۹) انسان دارای دو بعد ظاهر (شهادت) و باطن (غیب) است. بعد ظاهر همان جسم، بدن و قوای ظاهری انسان است که به‌وسیله آن‌ها ظاهر عالم را درک می‌کند. بعد باطن یا غیب انسان همان روح و قلب اوست که به صورت حق آفریده شده است با صفت خداوند آفریده شده و به‌وسیله آن‌ها عالم باطن که همان جبروت و ملکوت است درک می‌کند؛

۱۰) انسان کامل از همه موجودات و حتی ملائکه برتری دارد، زیرا ملائکه خداوند را فقط به جهت اسم خاص که در آن‌ها تجلی پیدا کرده عبادت می‌کنند، ولی انسان کامل خداوند را به سبب تمامی اسماء و صفاتی که در او قرار داده شده عبادت می‌کند.

۱۰۲) گزینه ۴) عقل فعال

به نظر حکیم ابن‌سینا، تمام معلومات بشر از گوهری مجرد که خارج از نفس انسان است مستفاد می‌شود. این گوهر مجرد، عقل فعال است. نفس ناطقه به تنهایی نمی‌تواند مسیر درک معرفت را طی کند و از بالقوه به بالفعل تبدیل شود. این ناتوانی، ناشی از خود نفس نیست بلکه به خاطر محدودیتی است که جسم و بدن برای آن به وجود آورده است. به همین دلیل نفس ناطقه برای تقویت خویش، به معنای رسیدن از حالت بالقوه به بالفعل و از بین بردن این ناتوانی و محدودیت، نیازمند عقل فعال است. نفس انسان در ابتدا بالقوه است که پس از طی کردن مسیر ادراک و معرفت به کمک عقل فعال، بالفعل می‌شود. از طرفی برای اینکه هر چیزی از بالقوه به بالفعل تبدیل شود، باید علت و سببی برای آن وجود داشته باشد. ابن‌سینا این علت و سبب را، که نفس ناطقه انسان را از بالقوه به بالفعل و مستفاد تبدیل می‌کند، واهب‌الصور یا عقل فعال یا عقل دهم می‌نامد.

۱۰۳) گزینه ۱) سه دسته - مخلد در سعادت - مخلد در شقاوت - نیازمند به ماده

از نظر فارابی نفوس از حیث بقا و فنای‌شان به ۳ دسته تقسیم می‌شوند: مخلد در سعادت (سعادت‌مند ابدی): افرادی که سعادت را شناخته و برای رسیدن به آن تلاش می‌کنند؛ مخلد در شقاوت (شقاوت‌مند ابدی): افرادی که سعادت را شناخته‌اند ولی از آن دوری کرده‌اند؛ نیازمند ماده: افرادی که سعادت را شناخته‌اند، به درجه عقل مستفاد نرسیده‌اند و به عالم حقیقت راه پیدا نکرده‌اند.

۱۰۴) گزینه ۲) وهمیه

از نظر ابن‌سینا قوه وهم از قوای ذاکره و متخیله برای درک نامحسوسات و معانی بهره می‌برد و قوه متخیله نیز برای ترکیب معانی و مصورات از حواس ظاهر، حس مشترک و قوه خیال استفاده می‌کند، همه این قوا خدمتگزار قوه وهم هستند. بنابراین همه قوای حیوانی در خدمت وهم هستند و وهم بر تمام رفتارهای حیوان حاکم است. از این حرف می‌توان نتیجه گرفت که تمام مغز که هر قسمت از آن، آلت قوه به خصوصی است، آلت قوه وهم است. به نظر حکیم، وهم در حیوان همانند عقل است در انسان.

۱۰۵) گزینه ۳) تعقل

از منظر قرآن، قلب، صدر و فؤاد مرکز ادراک و تعقل، انفعال و احساس و فعل و عمل است. «فَتَكُونُ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا»؛ یعنی: «تا قلب‌هایی داشته باشند که حقیقت را با آن تعقل کنند. این آیه یکی از وظایف قلب را تعقل می‌داند.

ایشان در جای دیگری نیز می‌فرماید: «در فرهنگ قرآن، هر جا سخن از نکوهش و مذمت در میان است، گفتگو از انسانی است که از خاک آفریده شده است (طبیعت مادی) و هر جا سخن از کرامت و بزرگی انسان است، سخن از انسانی است که همچون ملائکه جانشین خداوند در زمین است؛ یعنی نکوهش به طبیعت انسان مربوط است و ستایش‌ها به روح الهی و فطرت او بازمی‌گردد».

۹۷) گزینه ۳) الهام خوبی‌ها و بدی‌ها

«وَنَفْسٍ وَ مَاسْوَها، فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا»؛ یعنی: «و قسم به جان آدمی و آن کس که آن را (آفریده و) منظم ساخته، سپس فجور و تقوا (شر و خیرش) را به او الهام کرده است».

این آیه به توانایی انسان برای ظهور و فعلیت فطرت و رسیدن به تکامل و همچنین حالت اکتسابی جذب خیر و شر اشاره دارد.

۹۸) گزینه ۱) معرفت و میل ربوبی

فطرت در قرآن از لحاظ اصطلاحی با این واژه‌ها مترادف است: صبغت (رنگ خدایی پذیرفتن)، عهد و پیمان و حنیفیت. حنیفیت یعنی میل به یکتاپرستی و حقیقت. این حقیقت و خداگرایی در فطرت انسان از آغاز خلق او وجود دارد.

۹۹) گزینه ۲) بین روح و بدن وحدت وجود دارد.

شهید مطهری در مورد حادث و قدیم بودن روح، نظریه حرکت جوهری ملاصدرا را پذیرفته است. طبق این نظریه، روح ابتدا از ماده نشأت می‌گیرد و سپس به سمت تجرد و غیرمادی شدن حرکت می‌کند. بنابراین مبدأ رشد نفس، ماده جسمانی است. طبق آنچه گفته شد، میان روح و جسم دوگانگی نیست؛ بلکه بین روح و جسم نوعی وحدت وجود دارد. به عبارت دیگر انسان همانند سکه‌ای است که دو روی دارد. این دو روی سکه اگر چه یک چیز هستند، ولی دارای ویژگی‌های متفاوتی هستند.

ایشان در جای دیگر انسان را به خطی تشبیه می‌کنند که دو صفحه را از هم جدا می‌کند؛ صفحه طبیعت (عالم مادی) و ماورای طبیعت (عالم غیرمادی). این خط هم متعلق به طبیعت و هم متعلق به ماورای طبیعت است.

۱۰۰) گزینه ۱) عقل فعال

فارابی عقل فعال را روح‌الامین، روح‌القدس، آخرین مرتبه عقول سماوی، واهب‌الصور (بخشنده صورت‌ها) و بخشنده معرفت می‌داند.

۱۰۱) گزینه ۳) مدرک معقولات اولیه

در مرتبه عقل بالملکه (عقل ممکن)، عقل به درک معقولات اولیه یا اولی می‌پردازد. معقولات اولیه مفاهیمی هستند که انسان بدون فکر و یادگیری و تحلیل، آن‌ها را باور دارد (مفاهیم بدیهی). مثلاً کل بزرگ‌تر از جزء است، عدد ۱ فرد و عدد ۲ زوج است. این مرتبه از عقل در مقایسه با عقل هیولانی، بالفعل است زیرا می‌تواند معقولات اولیه را درک کند.

۱۰۶) گزینه ۴) همانندسازی

موضوع یا تم اصلی، قهرمان اصلی، نیازها و سائق‌های عمده قهرمان از جمله مواردی است که در نمره گذاری آزمون اندریافت موضوع لحاظ می‌شوند. زمانی که کارت‌های آزمون به آزمودنی داده می‌شود و او داستانی را برای کارت تعریف می‌کند، داستان زندگی خود را در آن می‌بیند و با قهرمان داستان همانندسازی می‌کند.

در تفسیر نیز به قهرمان و نیازهای او که توسط آزمودنی توصیف شده است، توجه ویژه‌ای می‌شود. بنابراین وقتی داستان قهرمان ندارد یعنی آزمودنی نتوانسته با هیچ کدام از افراد داخل کارت همانندسازی کند.

۱۰۷) گزینه ۲) فراخنای ارقام، حساب، توالی حرف - عدد

نمرات شاخص آزمون WISC-IV شامل درک کلامی، استدلال ادراکی، حافظه کاری و سرعت پردازش است. شاخص حافظه کاری، شبیه شاخص عدم حواس‌پرتی در مقیاس استدلال ادراکی است. توانایی نگه داشتن اطلاعات در هوشیاری، اجرای عملیات و تولید نتیجه را اندازه می‌گیرد. زیر آزمون‌هایی که حافظه کاری را می‌سنجد، شامل فراخنای ارقام، توالی حرف - عدد و حساب است.

۱۰۸) گزینه ۴) شکل‌دهی

این سؤال مربوط به درس آسیب‌شناسی روانی می‌باشد. مشخصه اصلی اختلال لالی انتخابی (selective mutism) صحبت نکردن در موقعیت‌های اجتماعی خاص است. تکنیک‌های رفتار درمانی، مثل شکل‌دهی، برای درمان این اختلال استفاده می‌شود (تشویق تدریجی حرف زدن در گام‌های کوچک).

۱۰۹) گزینه ۱) اختلال شخصیت مرزی

این سؤال مربوط به درس آسیب‌شناسی روانی می‌باشد. اختلال شخصیت مرزی با دو قطبی، افسردگی و خودکشی ارتباط نزدیک دارد. به همین علت برخی فرض می‌کنند که شاید اختلال شخصیت مرزی نوعی اختلال خلقی باشد. مشخصه اصلی اختلال شخصیت مرزی بی‌ثباتی در روابط میان فردی، خودپنداره، احساسات و هیجان‌ها و رفتار تکانشی است که با رفتارهای بیمار مبتلا به دوقطبی شباهت دارد.

۱۱۰) گزینه ۴) ارتباط بین دو متغیر را مستقل از حجم نمونه بیان می‌کند.

این سؤال مربوط به درس آمار و روش تحقیق می‌باشد. گاهی به دلیل در دسترس نبودن نمونه‌های بزرگ، مشکلات فرایند نمونه‌گیری یا مشکلاتی از این قبیل، معناداری آماری برای قبول یک فرضیه آماری، مثلاً تفاوت میانگین دو گروه حاصل نمی‌شود. با این حال، پژوهشگر به صورت شهودی حدس می‌زند که اختلاف معناداری وجود داشته است که آزمون آماری به تنهایی نتوانسته آن را نشان دهد.

در این موارد معناداری آماری وجود ندارد؛ اما می‌توان بدون در نظر گرفتن

اندازه نمونه، از شاخص اندازه اثر استفاده کرد که حداقل میزان تفاوت را نشان خواهد داد. با توجه به این توضیح بهترین جواب گزینه ۴ می‌باشد.

۱۱۱) گزینه ۴) بیمار حداقل یک دوره مانیا را با داشتن ملاک‌های اختلال در طول عمر تجربه کرده باشد.

این سؤال مربوط به درس آسیب‌شناسی روانی می‌باشد. برای تشخیص اختلال دوقطبی نوع یک، تنها وجود یک اپیزود مانیک کافی است، در این دوره خلق به طور نابهنجار و مداوم بالا، گشاده و تحریک‌پذیر است؛ همچنین در اختلال دو قطبی نوع یک، اپیزود افسردگی می‌تواند وجود داشته باشد یا نداشته باشد.

۱۱۲) گزینه ۱) هیستری

این سؤال مربوط به درس آسیب‌شناسی روانی می‌باشد. هیستری نام قدیمی اختلالی است که امروزه با نام اختلال علائم جسمی (سوماتیک سمپتوم) می‌شناسیم. طبق رویکرد روان‌کاوی، بیمار کشاننده‌ها و غرایز سرکوب شده خود را به شکل علائم جسمانی ابراز می‌کند؛ در واقع کشاننده‌ها از هدف اصلی خود به سمت بدن جابه‌جا می‌شوند. احتمالاً منظور طراح از مشکل در جهت دادن کشاننده‌ها همین امر بوده است.

۱۱۳) گزینه ۳) جست و جو نماد

نمرات شاخص آزمون وکسلر کودکان (WISC-IV) شامل درک کلامی، استدلال ادراکی، حافظه کاری و سرعت پردازش است. سرعت پردازش شامل زیرآزمون‌های اصلی نمادیابی، رمزبندی و زیر آزمون مکمل حذف کردن است. این شاخص، سرعت پردازش اطلاعات را سنجیده و مستلزم تکالیف زمان‌بندی شده است.

۱۱۴) گزینه ۲) تقویت منفی

تقویت مثبت به معنی ارائه یک محرک خوشایند به ازای رفتار هدف است؛ به‌طور مثال ارائه پول بعد از انجام تکلیف. اما تقویت منفی به معنای حذف یک محرک ناخوشایند به ازای رفتار هدف است؛ به‌طور مثال حذف یک صدای ناخوشایند بعد از انجام تکلیف. هر دو نوع تقویت منفی و مثبت منجر به افزایش فراوانی رفتار هدف می‌شود.

۱۱۵) گزینه ۲) خوگیری

خوگیری (habituation) به معنای عدم پاسخی است که در نتیجه ارائه مکرر و طولانی محرک صورت می‌گیرد؛ مثلاً وقتی که یک صدا به‌طور مکرر پخش می‌شود، دیگر به آن توجه نمی‌کنید؛ زیرا به آن خو گرفته‌اید. خاموشی (extinction) به معنی حذف پاسخی است که در نتیجه ارائه محرک بدون تقویت همراه آن صورت می‌گیرد؛ مثلاً زمانی که با یک محرک اضطراب‌زا روبرو می‌شدید، از آن اجتناب می‌کردید و این اجتناب به دلیل کاهش اضطراب شما تقویت‌کننده محسوب می‌شده است؛ اما پس از مواجهه مکرر با آن بدون اجتناب، به مرور خاموشی صورت می‌گیرد و دیگر

۱۱۹) گزینه ۳) مصاحبه تشخیص ساختاری

پایایی تشخیص عبارت است از هماهنگی و توافق قضاوت‌های تشخیصی ارزیاب‌ها یا تشخیص‌گذاران. ناپایایی تشخیصی ظاهراً یک قاعده است، نه یک استثنا. اما میهل معتقد است تشخیص روان‌پزشکی اینقدر هم ناپایا نیست. از نظر او اگر خود را به طبقات تشخیصی اصلی محدود کنید و مواجهه بالینی کافی با بیمار و نیز روان‌شناسان بالینی به خوبی آموزش دیده داشته باشیم، پایایی قابل قبول خواهد بود.

برای افزایش پایایی مصاحبه‌های تشخیصی ساختاردار طراحی شده‌اند که تشخیص‌گذاران را مجبور می‌کنند طبق ملاک‌ها، تشخیص بگذارند. این مصاحبه‌ها پایایی را افزایش داده‌اند؛ اما پایایی در همه طبقات تشخیصی به یک اندازه خوب نبوده است. قضاوت راجع به بود و نبود برخی اختلالات مثل اضطراب تعمیم یافته آسان نیست.

۱۲۰) گزینه ۲) طرح‌واره درمانی

درمان شناختی-رفتاری برای اختلالات شخصیت گسترش یافته و روان-درمانی متمرکز بر طرح‌واره، توسط یانگ مطرح شده است. اختلالات شخصیت فقط مجموعه‌ای از نشانه‌ها یا تحریف‌های شناختی در نظر گرفته نمی‌شوند؛ بلکه طرح‌واره‌های کژکار و رفتارهای تداوم بخش و ناکام‌کننده هستند. درمان متمرکز بر طرح‌واره در درمان شناختی ریشه دارد، اما از نظریه دل‌بستگی و درمان‌های متمرکز بر هیجان به دست آمده و بر تغییر عاطفی، رابطه درمانی و بازپروری محدود بیشتر از درمان شناختی استاندارد تأکید دارد.

بازپروری محدود یا والدگری مجدد محدود (Limited reparenting) از این فرض ناشی می‌شود که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه زمانی پدیدار می‌شوند که نیازهای اساسی برآورده نشده باشند. طرح‌واره‌درمانی با کمک به بیمار برای یافتن تجربیات ازدست‌رفته اوایل کودکی، این نیازها را برآورده می‌سازد. بازپروری محدود، برقراری دل‌بستگی ایمن از طریق درمانگر در چهارچوب رابطه حرفه‌ای و انجام هر کاری است که بتواند این نیازها را برآورده کند.

۱۲۱) گزینه ۳) تفاهم

اصلی‌ترین مؤلفه یک مصاحبه خوب، رابطه روان‌شناس و بیمار است. کیفیت و ماهیت رابطه متغیر است و به هدف مصاحبه‌گر وابسته است. این تفاوت‌ها در رابطه‌ای که شکل می‌گیرد، تأثیر می‌گذارد. برای توصیف رابطه بیمار و روان‌شناس از اصطلاح تفاهم (Rapport) استفاده می‌شود. تفاهم این طور تعریف شده است:

حس اعتماد متقابل و هارمونی، که مشخصه متمیزه یک رابطه میان فردی خوب است. تفاهم مستلزم حاکم شدن فضای راحت و آرامش‌بخش، رابطه و درک متقابل طرفین از هدف مصاحبه است. اصطلاح دیگری که برای اشاره به رابطه درمانگر و مراجع استفاده می‌شود، اتحاد و ائتلاف درمانی (therapeutic alliance) است. اتحاد درمانی عبارت است از همکاری

محرك برای شما اضطراب به همراه ندارد.

۱۱۶) گزینه ۴) واکنش‌سازی (Reaction Formation)

واکنش وارونه یا واکنش‌سازی یکی از مکانیسم‌های دفاعی سطح بالا و به معنای تبدیل یک تکانه نامقبول به مقبول است. واکنش وارونه یا واکنش‌سازی، نوعی مکانیسم دفاعی به معنای تجربه کردن، خلاف آن چیزی است که شخص واقعاً آرزو دارد. به‌طور مثال زمانی که فرد از کسی متنفر است اما به او عشق می‌ورزد.

۱۱۷) گزینه ۱) مواجهه درمانی

مواجهه درمانی، اصلاح شده مجموعه روش‌هایی است که در آغاز به آن‌ها غرقه‌سازی (flooding) می‌گفتند. ریشه مواجهه درمانی به مسرمن برمی‌گردد، که واکنش‌های اضطرابی و رفتارهای اجتنابی گریه‌ها را بررسی می‌کرد. بیماران در مواجهه درمانی، با محرک‌ها و وضعیت‌هایی مواجه می‌شوند که قبلاً از آن‌ها می‌ترسیده یا از آن‌ها اجتناب می‌کردند. مواجهه می‌تواند در زندگی واقعی (زنده) یا به صورت تخیلی (تجسمی) صورت گیرد. در مواجهه درمانی باید چند خصوصیت رعایت شود تا بیمار حداکثر بهره را ببرد:

۱) مواجهه باید طولانی باشد و آنقدر تکرار شود تا ترس یا اضطراب از بین برود.

۲) مواجهه باید تدریجی باشد، برای مثال از محرک‌هایی با میزان اضطراب کم به سمت محرک‌هایی با اضطراب زیاد.

۳) فرد باید به محرک ترسناک توجه کرده و تا حد امکان با آن تعامل داشته باشد.

۴) مواجهه باید اضطراب‌آور باشد.

۱۱۸) گزینه ۱) بافتاری

نظریه سه جنبه هوش استرنبرگ یک مفهوم کلی به نام هوش موفق را ارائه کرده است و آن را شامل سه جنبه می‌داند. مارنات سه بخش این نظریه را این طور ذکر کرده است: فرا اجزا، عملکرد و دانش.

تحلیلی یا مؤلفه‌ای، به فرایندهای ذهنی مورد استفاده در حل مسائل اشاره دارد. نمره بالا در این بخش، شخصی را نشان می‌دهد که آزمون‌دهنده خوبی است.

خلاق یا تجربه‌ای: به تفکر خلاق اشاره دارد که عبارت است از توانایی مواجهه با موقعیت‌های جدید از طریق استفاده از مهارت‌ها و دانش از پیش موجود. این بخش شخصی را ترسیم می‌کند که می‌تواند عناصر تجربه را یاد بگیرد و آن‌ها را با بینش‌وری ترکیب کند.

عملی یا بافتاری: توانایی سازگار شدن با محیط است. رفتارهای منعکس‌کننده آن بسته به محیط، موقعیت و فرهنگ متفاوت است. این بخش یک شخص زبل را ترسیم می‌کند؛ شخصی که عمل‌گراست و به‌طور موفقیت‌آمیزی محیط را دست‌کاری کند.

تحلیلگر یا عدم افشای اطلاعات شخصی راه را برای انتقال هموار می‌کند. انتقال مهم‌ترین منبع محتوایی در روان‌کاوی است. واکنش‌های انتقال نمایانگر تعارض بین تکانه‌ها و دفاع‌ها است و تکرار آن‌ها در رابطه با روان‌کاو، محتوای واقعی آسیب‌شناسی روانی را برای تحلیل فراهم می‌کند. در فرایند تحلیل بیمار، بینش به بیمار داده نمی‌شود؛ بلکه بیمار باید احساسات ناهشیار را در عمل تجربه کند که این امر از طریق فرایند انتقال رخ می‌دهد؛ یعنی تجارب اولیه بیمار در کار با درمانگر احیا می‌شود و بیمار هیجانات را دوباره تجربه و ارزیابی می‌کند.

(۱۲۴) گزینه ۱) به عهده گرفتن نقش بیمار

در مراحل اول درمان، روش تداعی و در جریان مصاحبه درمانی، روش برعهده گرفتن نقش بیمار، توسط درمانگر برای غلبه بر سکوت درمانجو مناسب‌تر است.

(۱۲۵) گزینه ۲) قضاوت (Judgement)

معاینه وضعیت روانی برای سنجش مشکلات شناختی، هیجانی یا رفتاری انجام می‌شود و یکی از شکل‌های اصلی سنجش بالینی برای متخصصان سلامت روان مخصوصاً روانپزشکان است. MSE به‌عنوان یک ابزار تشخیصی دقیق و جامع ساخته نشده است؛ بلکه برای اجرای سریع، کوتاه و انعطاف‌پذیر مخصوصاً در بیمارستان‌ها و مراکز پزشکی طراحی شده است که وضعیت روان‌شناختی و فرایندهای شناختی فرد را در همان لحظه توصیف می‌کند. زمینه‌های کلی معاینه وضعیت روانی عبارت‌اند از: معرفی کلی، سطح هوشیاری، توجه و تمرکز، گفتار، جهت‌یابی (شخص، مکان، زمان)، عاطفه و خلق، فرم فکر، محتوای فکر، تفکر انتزاعی، ادراک، حافظه، کارکرد عقلانی، بینش و قضاوت. قضاوت به‌معنای توانایی تفسیر معنای رفتار خود و تأثیر این رفتار بر دیگران، به‌معنای توانایی پیش‌بینی در مورد خود، ارزیابی خطرات و برنامه‌ریزی برای آینده است که در نتیجه پاسخ صحیح برای این سؤال گزینه دو یعنی قضاوت می‌باشد.

خودآگاه و فعال بین درمانجو و درمانگر. تفاهم خوب و کافی می‌تواند ابزار اصلی روان‌شناس برای تحقق اهداف مصاحبه باشد. اگرچه جو و فضای مثبت تنها لازمه یک مصاحبه مولد نیست؛ اما معمولاً از ملزومات اصلی آن است. مهم‌ترین خصوصیات یک تفاهم خوب، روحیه پذیرش، درک و احترام به شرافت و تمامیت بیمار است.

(۱۲۲) گزینه ۳) مراجع محوری

رفتار درمانی دیالکتیکی، توسط مارشا لینهان ابداع شد. او ترجیح می‌دهد که درمانش را به‌عنوان رفتاردرمانی گسترش‌یافته طبقه‌بندی کند. لینهان قصد داشت رفتاردرمانی را برای مراجعانی که درمان آن‌ها مشکل است و مایل یا قادر به همکاری نیستند، به کار ببرد. او نوعی روان‌درمانی را ایجاد کرد که یک دیالکتیک بین تر رفتار درمانی (مراجع می‌خواهد تغییر کند) و آنتی تر (درمانگر باید مرا همان‌طور که هستم بپذیرد) به وجود آورد. در نهایت مراجع به یک ترکیب خواهد رسید؛ متعادل کردن تغییر و پذیرش. رفتار درمانی دیالکتیکی برای توضیح علت‌شناسی آسیب روانی به تعامل نابهنجاری ژنتیکی با محیط اجتماعی اشاره می‌کند؛ محیط خانوادگی که فرد را معتبر نمی‌شمارد و هیجان‌ها و افکار فرد را تنبیه، تحقیر یا نسبت به آن‌ها بی‌توجهی می‌کند. این امر مشابه محیط خانوادگی مطرح شده توسط راجرز است که توجه مثبت نامشروط را برای فرد فراهم نمی‌کند و فرد مجبور می‌شود برای پذیرفته‌شدن بسیاری از تجارب خود را تحریف یا انکار کند. در فرایند درمان نیز، درمانگر رفتاردرمانی دیالکتیکی از اصول توجه مثبت نامشروط راجرز استفاده می‌کند و به‌عنوان یک مظهر والد سالم ارتباط برقرار می‌کند.

(۱۲۳) گزینه ۳) تفسیر انتقال

انتقال وقتی رخ می‌دهد که واکنش بیمار به درمانگر طوری باشد که گویی درمانگر مظهر یکی از آدم‌های مهم دوران کودکی اوست. انتقال تا حدی جزء جدایی‌ناپذیر اکثر روان‌درمان‌گری‌های کلامی است. بسیاری از خصوصیات جلسه روان‌کاوی، دیده نشدن صورت درمانگر، توصیه نکردن

روان‌شناسی عمومی

(۱۲۶) گزینه ۴) دانشی

هر نوع بیان نظر در مورد یک شیء، فرد یا یک رویداد که در آن قضاوت و ارزیابی نهفته باشد (مستقل از مثبت یا منفی بودن آن) نگرش نامیده می‌شود. نگرش مؤلفه‌های شناختی، عاطفی و رفتاری، پنج کارکرد دارند: کارکرد ابزاری: هر نگرشی که مبتنی بر دلایل علمی یا سودجویانه باشد، در خدمت کارکرد ابزاری به شمار می‌رود. کارکرد دانشی: در خدمت معنا بخشیدن به جهان برای ما هستند و به اطلاعات گوناگونی که باید در زندگی خود جذب کنیم، معنا می‌بخشد. کارکرد دفاع از خود: نگرش‌هایی که ما را از اضطراب یا تهدید نفس حفظ می‌کنند.

کارکرد سازگاری اجتماعی: نگرش‌هایی که کمک می‌کنند تا احساس کنیم بخشی از اجتماع هستیم.

کارکرد ارزشی: نشانه ارزش‌ها و خودپنداره ما هستند.

(۱۲۷) گزینه ۲) دست‌کم گرفتن استعداد کودکان

نظریه پیازه دستاورد مهمی درباره رشد شناختی کودکان پدید آورده است. با این حال، شیوه‌های جدیدتری که برای آزمون نحوه کارکرد هوشی کودکان مطرح شده است، نشان می‌دهد که پیازه توانایی‌های آن‌ها را دست‌کم گرفته بود. برای اینکه کودک بتواند از پس تکالیف طراحی‌شده برآید، لازم است چندین مهارت زیربنایی را داشته باشد. مثلاً، در بحث پایداری شیء، پیازه این احتمال را که شاید کودک بداند که

هیستری که نمره بالا در این مقیاس نشان‌دهنده افرادی است که در پاسخ به فشار روانی مشکل را انکار می‌کنند، انحراف روانی که نمره بالا در این مقیاس نشان‌دهنده ناهم‌نواپی با جامعه و درگیری با قانون است، نرینگی/مادپنگی که نمره بالا در این مقیاس نشان‌دهنده در آن نشانه جهت‌یابی مردانه (در زنان) و جهت‌یابی زنانه (در مردان) است، بدگمانی که نمره بالا در این مقیاس نشان‌دهنده شکاکیت است، روان‌خستگی که نمره بالا در این مقیاس نشان‌دهنده مضطرب‌بودن است، اسکیزوفرنی، مانیا و درون‌گرایی/برون‌گرایی اجتماعی.

(۱۳۲) گزینه ۲) صفات شخصیتی

رفتار انسان تابع دو عامل شخصیت و موقعیت است. تمایل به انتساب علت رفتار به عوامل درونی مانند شخصیت یا گرایش‌ها فرد و نادیده گرفتن نقش عوامل محیطی نوعی سوگیری شناختی است که خطای بنیادی اسناد نامیده می‌شود. در این خطا، تأثیر شخصیت یا منش فرد بر اعمال وی بیش از حد برآورد می‌شود و تأثیر موقعیت و شرایط کمتر از حد برآورد می‌شود.

(۱۳۳) گزینه ۳) تداعی‌گرا

مجادله سرشت طبیعت است و از نخستین منازعه‌ها در روان‌شناسی است. سرشت‌گراها می‌گویند انسان با مجموعه‌ای از دانش‌ها و با فهمی از واقعیت پا به جهان می‌گذارد. از سوی دیگر، دیدگاه تربیت‌گرا قائل به کسب دانش از رهگذر تجربه و تعامل با جهان است. از دل این دیدگاه، روان‌شناسی تداعی‌گرا برآمده است که منکر وجود مفاهیم و توانایی‌های ذاتی‌اند و معتقدند ذهن انباشته از مفاهیم و نظراتی است که از طریق حواس وارد آن می‌شوند و سپس، مطابق اصولی نظیر مشابهت و تضاد با هم ارتباط یا تداعی پیدا می‌کنند. پژوهش‌های معاصر درباره حافظه و یادگیری، ریشه در نظریه اولیه تداعی دارند.

(۱۳۴) گزینه ۴) جیمز-لانگه

اگر یک شخص با دیدن حیوانی خطرناک مثل شیر، ابتدا فرار کند و سپس احساس ترس در او ایجاد شود، یعنی ابتدا دستگاه عصبی فرد برانگیخته شود و سپس احساس ترس در او به وجود آید بیانگر نظریه جیمز-لانگه است. اساس این نظریه چنین است: از آنجاکه ادراک برانگیختگی دستگاه عصبی خودمختار و شاید هم سایر تغییرات بدنی تشکیل‌دهنده تجربه یک هیجان است و از سوی دیگر، هیجان‌های متفاوت احساس‌های متفاوتی ایجاد می‌کنند، پس لاجرم، باید الگوی متمایزی برای فعالیت دستگاه عصبی خودمختار در هر هیجان وجود داشته باشد.

بنابراین، نظریه جیمز-لانگه بر این عقیده استوار است که برانگیختگی دستگاه عصبی خودمختار، هیجان‌ها را از یکدیگر تمایز می‌دهد.

شیء هنوز وجود دارد، ولی نتواند این دانش را با رفتارهای جستجوگرانه نشان دهد، دست‌کم گرفته بود.

(۱۲۸) گزینه ۱) آسان‌سازی اجتماعی

آثار تقویت‌کننده هم‌کنشی و حضور تماشاگر بر عملکرد فرد تسهیل اجتماعی یا آسان‌سازی اجتماعی و زمانی‌که حضور همکار یا تماشاگر موجب افت عملکرد فرد می‌شود، بازداری اجتماعی نامیده می‌شود. یافته اصلی درباره این دو اصطلاح به این صورت است که حضور همکاران و تماشاگران سرعت و دقت را در انجام تکالیف ساده یا خوب‌آموخته‌شده، بهتر می‌کند اما در انجام تکالیف پیچیده یا بدآموخته‌شده کمتر می‌کند. یکی از نظریاتی که این دو پدیده را توضیح می‌دهد، نظریه حواس‌پرتی، تعارض و مبتنی بر عوامل دخیل در توجه است، به‌طوری‌که حضور دیگران به‌هنگام تکالیف پیچیده غالباً موجب حواس‌پرتی و در نتیجه، تحمیل بار اضافه به ذهن می‌شود، دامنه توجه را کم می‌کند و بازداری اجتماعی رخ می‌دهد.

(۱۲۹) گزینه ۲) اسکیزوئیدی

اختلال شخصیتی اسکیزوئید در گروه A و با همان گروه غیرعادی طبقه‌بندی می‌شود. این افراد عجیب و غیرعادی به نظر می‌آیند، در روابط اجتماعی بی‌تفاوت هستند و کناره‌گیری می‌کنند، معمولاً تنها هستند و به کارهای انفرادی علاقه بیشتری دارند و احساسات و هیجانات خود را به‌ندرت بروز می‌دهند، مشاغل را انتخاب می‌کنند که در آن تنها باشند مانند: کارمند کتابخانه، آزمایشگاه، متصدی بایگانی و...، دوست صمیمی و نزدیک ندارند و یا اگر دوستی دارند، ارتباط کمی با او برقرار می‌کنند، با خانواده نیز ارتباط سطحی دارند و علاقه و تمایلی به ازدواج ندارند.

(۱۳۰) گزینه ۳) ساخت‌گرایی

روش مطالعه فرایندهای درونی وونت، درون‌نگری بود که عبارت است از مشاهده و ثبت ماهیت ادراک‌ها، اندیشه‌ها و احساس‌های خود. با پیشرفت‌های عظیم علم شیمی و فیزیک، روان‌شناسان را به جست‌وجوی عناصر ذهن ترغیب کرد؛ عناصری که تجارب پیچیده‌تر بشر از آن‌ها تشکیل می‌شدند. وقتی شیمی‌دان موفق شده است آب را به هیدروژن و اکسیژن تجزیه کند، شاید روان‌شناس هم بتواند مزه شربت به لیمو را که یک درک حسی است به عناصری نظیر شیرینی، تلخی و سرما که حس به شمار می‌روند تجزیه کند. مدافع اصلی این رویکرد در آمریکا، تیچنر بود که پرورده مکتب وونت بود. او ابتدا اصطلاح ساختارگرایی را وضع کرد و منظورش از این اصطلاح تجزیه ساختارهای ذهنی بود.

(۱۳۱) گزینه ۱) هیستری

مقیاس‌های بالینی در آزمون MMPI عبارت‌انداز: خودبیمارانگاری که نمره بالا در این مقیاس نشان‌دهنده شکایت‌های جسمی است، افسردگی،

۱۳۵) گزینه ۳) تقطیع

ظرفیت حافظه فعال را در بیشتر افراد نمی توان از 7 ± 2 قطعه بیشتر کرد ولی اندازه قطعه ها و از این طریق، تعداد اقلام اطلاعات موجود در فراخوانی حافظه را می توان افزایش داد. مثلاً، اگر رشته اعداد $42-713-136$ را به صورت $1342-1367-1357$ دوباره رمزگذاری کنیم و به این ترتیب، فقط سه قطعه را در حافظه فعال خود ذخیره کنیم، همه این دوازده رقم را به یاد می آوریم. رمزگذاری مجدد ارقام به صورت تاریخ های آشنا، در این مثال، به وضوح مؤثر است. اما در مورد بیشتر رشته های اعداد مفید نخواهد بود چون به قدر کافی، تاریخ مهم در حافظه خود نداریم.

۱۳۶) گزینه ۱) هیپوتالاموس

هیپوتالاموس تنظیم کننده رفتارهای خوردن، نوشیدن و فعالیت جنسی است. همچنین، با تنظیم دستگاه عصبی خودمختار، حالت اعتدال مزاج را در بدن حفظ می کند. اعتدال مزاج به معنای سطحی از کارکرد است که مشخصه ارگانیسم سالم می باشد، مانند سطح طبیعی دمای بدن، ضربان قلب، فشار خون. هیپوتالاموس در درک هیجان ها و واکنش ما در برابر موقعیت های پرفشار نیز نقش مهمی برعهده دارد.

۱۳۷) گزینه ۴) گیجگاهی

کارل ورنیکه دریافت که صدمه دیدن قسمتی از قطعه گیجگاهی، منجر به اختلال زبان پریشی ادراکی می شود. افراد دارای این اختلال لغات را می شنوند ولی معنای آن را نمی فهمند. آن ها می توانند کلمات را پشت هم ردیف کرده و به درستی تلفظ کنند اما نمی توانند کلمات را درست به کار ببرند و کلامشان اغلب بی معنا است.

روان شناسی فیزیولوژیک، انگیزش و هیجان

۱۸۱) گزینه ۳) کانال یونی

کانال های یونی دارای نفوذپذیری انتخابی می باشند و هر کدام بر اساس شکل و قطر مجرای کانال به یک یون خاص اجازه عبور می دهند، بر همین اساس می توان کانال ها را به کانال های سدیمی، پتاسیمی، کلری و کلسیمی تقسیم بندی نمود. بنابراین کانال های یونی گذرگاه های ساده برای عبور یون های مختلف نیستند و نوعی دروازه بانی توسط آن ها صورت می گیرد. کانال های پروتئینی به واسطه ویژگی هایی نظیر قطر مجرای کانال و شکل کانال به یک یون خاص اجازه عبور می دهند و به بقیه یون ها اجازه عبور نمی دهند.

۱۸۲) گزینه ۲) پس سیناپسی بازداری

فرایند بازداری پس سیناپسی بدین شکل است: در بازداری پس سیناپسی، تحریک در غشای سلول عصبی پس سیناپسی کاهش می یابد. در غشای پس سیناپسی این نوع سیناپس ها دریچه های کلر و پتاسیم وجود دارد. انتقال دهنده بازدارنده باعث باز شدن دریچه های پتاسیم و کلر می شوند.

۱۳۸) گزینه ۲) تصور قالبی

طرحواره به معنای بازنمود ذهنی دسته ای از افراد، اشیا، رویدادها و موقعیت ها است. افکار قالبی (کلیشه) که نوعی طرحواره هستند، معرف طبقه خاصی از مردم هستند. معنای دیگر طرحواره اطلاعاتی است که راجع به نحوه رفتارکردن در موقعیت های خاص داریم.

به جای آنکه مجبور باشیم همه جزئیات واقعه جدید را ادراک کنیم و به خاطر بسپاریم، می توانیم آن را شبیه فلان طرحواره ای بدانیم که از پیش در خاطر داشتیم و به این ترتیب، صرفاً مشخص کننده ترین خصایص را رمزگذاری کنیم و در یاد نگهداریم. اما این به معنای ادراک تحریف شده و اشتباه است زیرا طرحواره به کار رفته با واقعه مطابقت کافی ندارد.

۱۳۹) گزینه ۳) فراخوانشی

شخصیت هرکس پاسخ های معینی را در دیگران فرا می خواند. برای مثال، فرد مهربان محیط های محبت آمیز را فرا می خواند و فرد پرخاشگر باعث می شود دیگران به او پرخاش یا از او دوری کنند. در واقع، این شخصیت ما است که پاسخ های دیگران را برمی انگیزد.

۱۴۰) گزینه ۴) دلیزیر بودن

نظریه پنج عاملی مک کری و کاستا به پنج صفت شخصیتی اشاره دارد که عبارت اند از: روان رنجورخویی، برون گرایی، بلند نظری (گشودگی به تجربه)، وظیفه شناسی و دلیزیری. نگران، زودرنج و نالایم از ویژگی های روان رنجورخویی است. خودجوش و اجتماعی و مردم آمیز بودن از ویژگی های برون گرایی، مبتکر، نترس، آزاداندیش از ویژگی های بلند نظری، مراقب، قابل اعتماد و وظیفه شناس از ویژگی های وظیفه شناسی و خوش خلق، مهربان و فداکار از ویژگی های دلیزیر بودن است.

ورود کلر به درون سلول و خارج شدن پتاسیم در نوروپس سیناپسی باعث هیپرپولاریزه شدن و افزایش پتانسیل آرامش می شود و در نتیجه سلول پس سیناپسی مهار می شود.

۱۸۳) گزینه ۴) دزاکسی ریبونوکلیک

اطلاعات لغات رمز باید در تقسیم سلولی بدون تغییر به سلول جدید انتقال داده شوند. بنابراین زنجیره مضاعف اسید دزاکسی ریبونوکلیک از ویژگی همانند سازی برخوردار است. فرایند همانند سازی بدین ترتیب است که در ابتدا در یک محل معین از زنجیره اسید دزاکسی ریبونوکلیک شکافی ایجاد می شود و پس از باز شدن زنجیره های اسید دزاکسی ریبونوکلیک فرایند همانند سازی آغاز می گردد و در نتیجه دو زنجیره جدید به وجود می آیند که هر کدام در برگیرنده یک زنجیره اصلی و یک زنجیره جدید تولید شده مکمل زنجیره اصلی است. فرایند همانند سازی یک فرایند بسیار پیچیده است که ممکن است خطایی در آن پیش آید این خطا را جهش می نامند که سبب بروز تغییراتی در ارگانیسم می شود.

۱۸۴ (گزینۀ ۲) حلزونی

ساختار گوش شامل گوش بیرونی، میانی و درونی است.

گوش بیرونی شامل لاله گوش و مجرای گوش است. وظیفه آن گرفتن و هدایت صوت است. گوش میانی شامل صماخ است که استخوان‌های چکشی، سندان، رکابی در آن قرار دارند. وظیفه آن تنظیم شدت صوت و انتقال آن است. لازم به ذکر است صندوق صماخ از طریق لوله‌ای به نام شیپور استاش با حلق ارتباط دارد که تعادل فشار برقرار شود. گوش درونی (حلزون) شامل مجاری مارپیچی به نام‌های دهلیزی، حلزونی و صماخی است. عصب شنوایی از گوش درونی خارج می‌شود. گوش درونی در قسمت استخوان گیجگاهی قرار دارد و شامل دو بخش شنیداری و تعادلی است. استخوان رکابی به وسیله دریچه بیضی با مجرای دهلیزی ارتباط دارد. در مجرای دهلیزی و صماخی مایع پرلینف و در مجرای حلزونی مایع اندولنف وجود دارد. مایع پرلینف بیشتر حاوی یون سدیم و مایع اندولنف بیشتر حاوی یون پتاسیم است.

۱۸۵ (گزینۀ ۴) گیجگاهی میانی

نتایج آزمایش میشکین (۱۹۹۰) بر روی میمون ماکاکن نشان می‌دهد که پس از آسیب منطقه گیجگاهی میانی حیوان نمی‌توانست به خوبی بین محرک مقایسه و الگو ارتباط برقرار کند. به عبارت دیگر حافظه بازشناسی وی در اثر آسیب منطقه گیجگاهی میانی دچار اشکال شده بود و فرایند تحکیم با دشواری زیاد روبه رو بود؛ ولی حافظه کاری وی فعال بود. بنابراین تمام ساخت‌هایی که در منطقه گیجگاهی میانی قرار دارند برای تحکیم حافظه نقش اساسی دارند.

۱۸۶ (گزینۀ ۱) متناقض

خواب دو مرحله اصلی دارد. وقتی فرد به خواب می‌رود وارد خواب متعارف (NON-REM) می‌شود که به ترتیب مرحله یک، دو، سه و چهار است. سپس وارد خواب متناقض (REM) می‌گردد. برای شروع خواب افزایش سروتونین لازم است. کاهش سروتونین باعث می‌شود فرد در به خواب رفتن دچار مشکل شود. تولید سروتونین توسط هسته‌های رافه (سجافی) ساقه مغز است. با وجود اینکه سروتین برای شروع خواب لازم است ولی سرکوب‌کننده خواب REM می‌باشد. پس در مراحل سوم و چهارم خواب به تدریج مقدار سروتین کاهش می‌یابد تا فرد وارد خواب REM گردد. در خواب REM یکی از مهم‌ترین نوروترنسمیترها نوراپی نفرین (نورآدرنالین) می‌باشد که توسط هسته‌های لوکس سرولئوس تولید می‌گردد. فعالیت هسته لوکوس سرولئوس در خواب REM به حداقل می‌رسد و تا زمانی که هسته لوکوس سرولئوس مهار نگردد فرد وارد خواب REM نمی‌گردد. پس اصلی‌ترین ناقل دخیل در خواب متعارف سروتونین و در خواب متناقض نوراپی نفرین است.

۱۸۷ (گزینۀ ۲) حرکتی فراقشری

در ناگویی حرکتی فراقشری آسیب در کرتکس ارتباطی منطقه پیشانی بخش بالایی ناحیه بروکا وجود دارد. این اختلال مانند ناگویی حسی فراقشری جزء اختلال‌های نادر است. گفتن و نوشتن در موارد افراطی نادر که بیمار به هر دو اختلال روبه روست، امکان پذیر نیست، بیمار حالت صامت دارد و تنها هنگامی که مورد سؤال قرار می‌گیرد، پاسخ می‌دهد و فقط آنچه را که شنیده تکرار می‌کند، اما نمی‌تواند بنویسد. این اختلال مبتنی بر تکرار گفتار را طوطی صفتی می‌نامند. بیمار در این اختلال توانایی تکمیل ضرب المثل، اصطلاحات یا جمله‌های ساده را دارد. همچنین توانایی آواز خواندن، تولید اصطلاحات خود به خودی و ناسازگویی ناگهانی مانند دیگر اختلال‌های ناگویی در او حفظ شده است. بدین ترتیب در ناگویی حرکتی فراقشری، اختلال در بیان گفتار وجود دارد و بیمار قادر است تا اندازه‌ای آنچه را می‌شنود و می‌خواند، بفهمد، اما گفتارش تنها در تکرار روان است.

۱۸۸ (گزینۀ ۳) خلق

هیجان و خلق سه تفاوت اساسی با هم دارند که عبارت‌اند از: هیجان از موقعیت مهم زندگی ناشی می‌شود ولی خلق از فرایندهای مبهم و ناشناخته. هیجان‌ها عمدتاً بر رفتار تأثیر می‌گذارند و اعمال خاصی را هدایت می‌نمایند، در حالی که خلق عمدتاً بر شناخت تأثیر می‌گذارد و آنچه فرد درباره‌اش فکر می‌کند، را هدایت می‌نماید. هیجان‌ها از رویدادهای چند ثانیه‌ای یا شاید چند دقیقه‌ای ناشی می‌شوند، درحالی که خلق از رویدادهای ذهنی چندساعته یا چندروزه ناشی می‌شود. بنابراین خلق بادوام‌تر از هیجان‌ها است. همچنان که در تفاوت خلق با هیجان ذکر شده است، خلق روی شناخت و افکار اثر می‌گذارد و ارزیابی یک فرایند شناختی می‌باشد، بنابراین می‌توان بیان داشت که خلق شکل تثبیت شده هیجان است که روی مؤلفه‌های شناختی نظیر ارزیابی از دیگران و طرز فکر فرد اثر می‌گذارد.

۱۸۹ (گزینۀ ۱) پشتی نیمکره راست

هنگام آسیب نیمکره راست هیجان خنثی و بازداری‌زدایی مشاهده می‌شود؛ در حالی که آسیب نیمکره چپ، واکنش‌های فاجعه‌آمیز با افسردگی شدید را به دنبال دارد. آسیب در هر طرف منجر به فزونی تحریک نیمکره دیگر می‌شود، زیرا اثر بازداری نیمکره مقابل کاهش می‌یابد. حالت هیجانی پس از آسیب بخش جلویی نیمکره راست و شناخت و تمایز هیجان‌ها پس از آسیب بخش پشتی نیمکره راست تحت تأثیر قرار می‌گیرد. برای مثال بیمار مبتلا به آسیب بخش آهیانه‌ای گیجگاهی نیمکره راست، محتوای هیجانی لغات خوانده شده با آهنگ‌های هیجانی متفاوت را بدتر تشخیص می‌دهد تا بیمار مبتلا به همان آسیب در نیمکره چپ. مبتلایان به آسیب نیمکره راست نسبت به مبتلایان نیمکره چپ بهتر به درمان به شوک الکتریکی پاسخ می‌دهند و حالت افسردگی آن‌ها کاهش می‌یابد.

ذهنی و شناختی هیجان تأکید می‌نمایند و بیان می‌دارند که خود محرک هیجانی باعث بروز هیجان نمی‌شود بلکه برداشت شناختی و ذهنی فرد از محرک باعث بروز هیجان یا عملکرد می‌شود.

(۱۹۳) گزینه ۴) بازداری رفتار

طبق نظر گری، سه نظام برای هیجان‌های نخستین وجود دارد: نزدیکی، بازداری رفتار (اجتناب)، جنگ و گریز. هر یک از این نظام‌ها با محرک‌های مختلفی فعال شده و رفتارهای متفاوتی ایجاد می‌کنند. نظام نزدیکی: یادگیری در اثر پاداش یا حذف یک تنبیه. نظام جنگ و گریز: فعال شدن هنگام برخورد با محرک آزارنده (مثال حمله ناگهانی).

نظام بازداری رفتار / BIS: فعال شدن از طریق محرک‌های شرطی که به تنبیه یا عدم پاداش منجر می‌شوند. نظام بازداری رفتاری به عنوان پایه اضطراب در نظر گرفته می‌شود. فعال‌سازی نظام از طریق محرک‌های جدید، محرک‌های مادرزادی و محرک‌های تداعی شده با تهدید در زندگی اجتماعی مثل گریه یک نوزاد. نظام بازداری برای انجام وظیفه خود باید از دو مکانیسم روان‌شناختی استفاده کند: شناسایی محرک درونی (بررسی مقایسه‌ای) و نشان دادن رفتار مناسب موقعیت (مهار وضعیت).

(۱۹۴) گزینه ۳) میلر

بسیاری از رفتارهای انسان ضرورتاً بر اثر فقدان غذا، آب یا محرک‌های دردآور به وجود نمی‌آید، به عبارت دیگر رفتارها در غیاب حالات نیاز اولیه نیز ممکن است ظاهر شوند. رفتار بستگی به حالات کشاننده‌ای دارد و به همین دلیل حال بیش از پیش به نقش کشاننده‌های ثانوی یا اکتسابی تأکید داشت. میلر در آزمایش‌های اساسی خود از ترس به عنوان کشاننده ثانوی (اکتسابی) نام برده است که با نظریه شرطی‌شدن کلاسیک پاولف در زمینه کنش‌های هیجانی یاد گرفته شده هماهنگی دارد.

(۱۹۵) گزینه ۱) خوگیری

پاولف واکنش‌های توجه و هشیری را به یک محرک تازه نخستین واکنش کنجکاوی تلقی می‌کند. او بازتاب جهت‌یابی را اساس کنجکاوی هوشمندانه در انسان عنوان می‌کند. یکی از ویژگی‌های بازتاب جهت‌یابی این است که با تکرار محرک خوگیری حاصل می‌شود. خوگیری به معنای کاهش شدت بازتاب جهت‌یابی پس از ارائه تکراری همان محرک تلقی می‌گردد. در حالی که سازش به معنای افزایش آستانه تحریک یک دستگاه حسی در ارائه مداوم محرک است و خاموشی به معنای کاهش شدت واکنش رفتار یاد گرفته شده با شرطی‌شدن کلاسیک و وسیله‌ای است.

آسیب بخش پشتمی نیمکره راست سبب اختلال در تشخیص و شناخت حالت هیجانی چهره (ناتوانی شناخت چهره) می‌شود.

(۱۹۰) گزینه ۳) غمگینی

هر چند غمگینی به عنوان هیجان منفی محسوب می‌شود و جنبه‌های منفی آشکاری دارد، ولی جنبه‌های مثبت هم دارد، زندگی بدون غمگینی کم‌رنگ است. یقیناً غمگینی پس از تجربه هیجانی مثبت روی می‌دهد. از دیدگاه نظریه هیجان‌های افتراقی ایزارد، غمگینی کمتر از سایر هیجان‌های منفی تنیدگی زاست، همچنین به عنوان یک تجربه هیجانی خالص‌تر به شمار می‌آید. استرنس تحلیل قابل توجهی از رویکردهای روان‌شناختی در مورد غمگینی ارائه می‌دهد که امیدبخش‌ترین آن‌ها، غمگینی را به عنوان پاسخ‌های سازش‌یافته انگیزشی و قادرسازی در نظر می‌گیرد. غمگینی هیجانی است که توجه را روی خود فرد متمرکز می‌کند و نشانه این است که فرد به کمک نیاز دارد.

(۱۹۱) گزینه ۲) بقای نیروی هیجانی

قوانین فریجا برای هیجان: موقعیت: موقعیت‌های گوناگون باعث هیجان‌های مختلف می‌شوند. ارتباط: هیجان ناشی از پاسخ به وقایع مهم است که برای اهداف، انگیزه‌ها و ارتباطات اهمیت دارد. واقعیت آشکار: هیجان بر اثر وقایعی که به صورت فاعلی ارزیابی و فراخوانده می‌شوند. بقای نیروی هیجانی: گذشت زمان سبب التیام ناراحتی نمی‌شود. اگرچه ارائه شناخت‌های دائم می‌تواند مؤثر باشد، برخی تجربیات آسیب‌دیدگی مانند ازدست‌دادن فرزند همواره مقداری از نیروی هیجانی خود را حفظ می‌کند. بستگی: طبق این قانون هیجان‌ها نسبی و ارادی نیستند. همچنین آن‌ها مانع توجه فرد به دیگر مسائل می‌شوند. این قانون از پیش، بر موقعیت، مهارمطلق اعمال می‌کند و بیشتر تعیین‌کننده عمل فرد است تا استدلال منطقی وی. این امر بیانگر آن است که چرا مردم از رویارویی با موقعیت‌های دردناک و حتی دیدن تصاویر آن اجتناب می‌کنند.

(۱۹۲) گزینه ۱) ذهنی

سه نماینده اصلی دیدگاه شناختی ریچارد لازاروس، کلاس شررو برنارد وینر می‌باشند. به نظر این نظریه‌پردازان، فعالیت شناختی شرط لازم هیجان می‌باشد و اگر پردازش شناختی حذف شود، هیجان ناپدیدخواهد شد. بنابراین کسانی که دیدگاه شناختی در مورد هیجان دارند روی مؤلفه

(۲۷۱) گزینه ۳) تحلیل کردن دانش مفهومی

چند نفر از صاحب‌نظران آموزشی در طبقه‌بندی حوزه شناختی معروف به طبقه‌بندی بلوم تجدید نظر کرده و طبقه‌بندی تازه‌ای با نام یک طبقه‌بندی برای یادگیری، آموزش و سنجش پدید آورده‌اند.

در طبقه‌بندی تجدیدنظر شده حوزه شناختی یک بعد دانش و یک بعد فرایند شناختی وجود دارد. طبقه‌های هردو بعد این طبقه‌بندی به صورت سلسله‌مراتبی، یعنی از عینی به انتزاعی و ساده به پیچیده، تنظیم یافته‌اند. بعد دانش شامل دانش‌آموز واقعی، دانش اصطلاحات، دانش اجزا و عناصر خاص، دانش مفهومی که شامل دانش مقوله‌ها، طبقه‌ها و روابط میان آن‌ها، دانش روندی که شامل دانش چگونه انجام دادن کارها، دانش فراشناختی به معنای دانش فرد درباره شناخت خودش شامل دانش راهبردی، دانش مربوط به تکلیف شناختی، شامل دانش موقعیتی و دانش مشروط و دانش خود. بعد فرایند شناختی شامل به یاد آوردن (بازشناسی و بازخوانی)، فهمیدن (که شامل تفسیرکردن، مثال‌آوردن، طبقه‌بندی کردن، خلاصه‌کردن، استنباط، مقایسه کردن، تبیین کردن)، به کار بستن (اجرا کردن، مورد استفاده قرار دادن)، تحلیل کردن (تمایز کردن یا ویژه‌سازی، سازمان دادن، نسبت دادن)، ارزشیابی کردن (وارسی و نقد کردن) و آفریدن (تولید کردن، طرح ریزی، پدید آوردن). با توجه به توضیحات فوق این مورد که دانشجو بتواند انگیزه‌های واقعی نویسنده یک مقاله مذهبی را تشخیص دهد، در بعد دانشی در طبقه دانش مفهومی و در بعد فرایند شناختی در طبقه تحلیل کردن قرار می‌گیرد.

(۲۷۲) گزینه ۴) چون می‌توان عدۀ زیادی را در آن واحد آموزش داد.

پژوهش‌های مختلفی نشان داده‌اند که روش آموزش مبتنی بر سخنرانی می‌تواند روش مفیدی باشد. مدافعان این روش می‌گویند که از این طریق می‌توان اطلاعات جامعی را در مدت زمان نسبتاً کوتاهی در اختیار یادگیرندگان قرار دهند. معلم می‌تواند در این روش خود، مطالب کتاب را با عبارات و جملات ساده‌تر و سبکی متفاوت از آنچه در کتاب آمده است ارائه دهد. همچنین شنیدن مطالب به‌طور شفاهی لذت‌بخش‌تر از خواندن آن‌هاست. از دیگر جنبه‌های مثبت روش سخنرانی جنبه اقتصادی آن است. با این روش می‌توان، هم‌زمان به گروه بزرگی از افراد آموزش داد، در صورتی که روش‌های دیگر آموزشی مانند ماشین آموزشی، آموزش به کمک کامپیوتر، و دیگر روش‌های آموزش فردی به هزینه‌های گزاف نیازمندند.

(۲۷۳) گزینه ۲) شناخت، حافظه و ارزشیابی

نظریه گیلفورد که به الگوی ساخت هوشی شهرت دارد از سه طبقه اصلی با نام‌های عملیات، محتوا و فرآورده و تعدادی خرده طبقه تشکیل یافته است. عملیات شامل ۵ عامل، محتوا شامل ۴ عامل و فرآورده شامل ۶

عامل که بر روی هم $(5 \times 4 \times 6)$ عامل را به وجود می‌آورد.

عملیات: عملیات به فرایندهای مهم هوش گفته می‌شود و شامل شناخت به معنای دانستن، کشف کردن و آگاه شدن، حافظه و یادآوری (بازیابی از خزانه دانش)، تفکر واگرا (تولید پاسخ‌های چندگانه و ابتکاری)، تفکر همگرا به معنای تولید یک پاسخ واحد قابل قبول و ارزشیابی (داوری درباره خوبی، درستی یا مفید بودن) می‌باشد.

محتوا: عملیات ذهنی بر روی اطلاعات یا محتوای ذهنی انجام می‌گیرد. این اطلاعات می‌تواند به گونه‌های مختلفی از جمله شکلی یا دیداری، نمادی و رفتاری باشد.

فرآورده: انجام عملیات بر روی محتوا فرآورده یا محصول را به بار می‌آورد. منظور از فرآورده شکلی است که محتوا پس از پردازش به خود می‌گیرد و شامل واحدها، طبقات، روابط، نظام‌ها و تلویحات می‌باشد.

(۲۷۴) گزینه ۳) به‌طور سنتی دختران از مطالعه ریاضی منع شده‌اند.

در مورد مهارت‌های ریاضی دانش‌آموزان یافته‌های مختلفی گزارش شده است. دربرخی مطالعات، پسران در ریاضیات عملکرد بهتری دارند و این یافته تا مدت‌ها باعث نگرانی شده بود اما در مجموع حتی اگر این یافته‌ها درست باشد، تفاوت‌های جنسیتی بسیار جزئی است. برخی کارشناسان مسائل جنسیتی معتقدند تفاوت‌های جنسیتی در ریاضیات و علوم مربوط به تجربیاتی است که دختران و پسران دارند. در یک بررسی که اخیراً در فرهنگ آمریکا صورت گرفت مشخص شد که احتمالاً مردان برای انتخاب دروس علوم رایانه و فیزیک بیشتر تحت فشار هستند همچنین والدین از مهارت‌های علوم و ریاضی فرزندان پسر خود انتظارات بالاتری دارند. بنابراین چون به‌طور سنتی دختران نسبت به پسران کمتر در رشته ریاضیات شرکت می‌کنند به‌طور طبیعی موفقیت‌های کمتری کسب می‌کنند.

(۲۷۵) گزینه ۴) بین فردی

گاردنر یکی از نظریه‌پردازان هوش چندگانه، نظریه‌ای شامل هشت نوع هوش وضع کرد. او معتقد است که احتمالاً بیش از هشت هوش وجود دارد و در یکی از آثار خود هوش روحانی و هوش وجودی (هستی‌گرایانه) را نیز مطرح کرده است. هوش‌های هشت‌گانه گاردنر عبارت‌اند از:

هوش زبانی: توانایی اندیشیدن در قالب کلمات و استفاده از زبان به‌طور مؤثر (مشاغل احتمالی شاعر، روزنامه‌نگار)
هوش موسیقایی: توانایی خلق، درک و ارج گذاری موسیقی (مشاغل احتمالی آهنگساز و نوازنده)

هوش منطقی-ریاضی: توانایی استقلال منطقی، به ویژه در ریاضیات و علوم (مشاغل احتمالی دانشمندان و ریاضی‌دانان)
هوش فضایی: توانایی تشخیص جزئیات امور و تجسم سه بعدی (مشاغل احتمالی هدایت‌کننده کشتی و هواپیما، مجسمه‌ساز)

ما به فکر کردن یا یادگیری درباره یک مسئله خاص، اطلاق می‌شود. انتقال مجازی اغلب شامل به کار بردن قیاس‌ها، استعاره‌ها یا موقعیت‌های قابل مقایسه است. این انتقال وقتی رخ می‌دهد که دانش‌آموزان با یادگیری تازه‌ای مواجه شده و همان راهبردهای پیشین مطالعه را که برای تسلط به یادگیری پیشین در یک حوزه مربوط به کار می‌برند، در اینجا نیز به کار ببرند. انتقال مجازی مستلزم انجام یک قیاس بین موقعیت‌های قدیم و جدید و انتقال آن دانش عمومی به موقعیت جدید است.

(۲۷۹) گزینه ۲) خوشه‌ای

چیدن نیمکت‌ها به صورت گروهی، باعث تقویت تعامل اجتماعی در میان دانش‌آموزان می‌شود و مناسب برای یادگیری مشارکتی است. در مقابل، چیدن نیمکت‌ها به صورت ردیفی، تعامل اجتماعی بین دانش‌آموزان و توجه مستقیم آن‌ها به معلم را کم می‌کند و مناسب برای تکالیف فردی است.

در سبک سخنرانی سنتی همه دانش‌آموزان مقابل معلم می‌نشینند. این سبک از تعاملات رو در روی دانش‌آموزان جلوگیری می‌کند و برای سخنرانی مناسب است. در سبک رودرو (چهره به چهره) دانش‌آموزان روبه‌روی همدیگر می‌نشینند.

در سبک متوازن تعداد کمی از دانش‌آموزان در صندلی‌های خود می‌نشینند اما مستقیماً روبه‌روی هم نیستند و برای فعالیت‌های یادگیری مشارکتی مؤثرتر است.

در سبک میزگردی تعداد زیادی از دانش‌آموزان به شکل دایره، مربع و یا به شکل U دور هم می‌نشینند. و برای گفتگو دانش‌آموزان با هم یا با معلم مناسب است.

در سبک خوشه‌ای (گروهی) تعداد کمی از دانش‌آموزان معمولاً ۴ تا ۸ نفر در گروه‌های کوچک محدود و صمیمی کار می‌کنند. این آرایش به ویژه برای فعالیت‌های یادگیری مشارکتی مؤثر است.

(۲۸۰) گزینه ۴) عمیق - تأملی

بیگز سه رویکرد کلی به یادگیری را پیشنهاد می‌کند:

رویکرد سطحی: انجام دادن تکالیف به طور سطحی برای دستیابی به حداقل امتیازات و با کمترین تلاش برای فرار از شکست است. دانش‌آموزان این سبک منفعلانه یاد می‌گیرند و اغلب اطلاعات را طوطی‌وار حفظ می‌کنند.

رویکرد عمیق: کشش درونی به منظور کشف معنا با مطالعه دقیق مطالب درسی و مرتبط ساختن آن‌ها به مطالب قبلی آموخته شده.

رویکرد پیشرفت‌مدار: با هدف کسب بالاترین نمرات در آزمون‌های تحصیلی و به دست آوردن حداکثر موفقیت است.

سبک‌های تکانشی و تأملی:

دانش‌آموزان تکانشی اغلب اشتباهات بیشتری از دانش‌آموزان تأملی دارند. دانش‌آموزان تأملی در به یاد آوردن اطلاعات سازمان یافته، درک

هوش بدنی-جنبشی: توانایی استفاده ماهرانه از حرکات بدنی (مشاغل احتمالی ورزشکار)

هوش طبیعت‌گرایانه: توانایی تشخیص جنبه‌های مختلف طبیعت مانند توانایی مشاهده و شناخت پدیده‌های طبیعی و نظام‌های ساخت بشر (مشاغل احتمالی گیاه‌شناس و نقاش)

هوش میان فردی: توانایی درک و تعامل مؤثر با دیگران (مشاغل احتمالی درمانگر و معلم)

هوش درون فردی: توانایی آگاه شدن فرد از احساس‌ها، انگیزه‌ها و امیال خود (مشاغل احتمالی روان‌شناس، دین‌شناس)

(۲۷۶) گزینه ۲) ما چیزی به کسی یاد نمی‌دهیم، او خود یادگیری اش را شکل می‌دهد.

پیش فرض اساسی دیدگاه ساختن‌گرایی این است که انسان‌ها یادگیرندگانی فعال هستند و باید شخصاً به ساختن دانش و کشف اصول اساسی برای خود اقدام کنند. ساختن‌گرایان بر تعامل افراد و موقعیت‌ها در جریان کسب مهارت و دانش تأکید دارند. از ویژگی‌های نظریه ساختن‌گرایی این است که می‌گوید هیچ دانشی مطلق نیست، بلکه همه دانش‌ها ساختنی و نسبی‌اند. ویژگی دیگر این است که یادگیری فقط در یک متن یا زمینه معین رخ می‌دهد. این دیدگاه می‌گوید یادگیری معنی‌دار عبارت است از خلق فعال ساختار دانش از تجارب شخصی. در این دیدگاه ماهیت دانش یک شخص هرگز به طور کامل قابل انتقال به شخص دیگری نیست، زیرا دانش حاصل تفسیر شخصی از تجارب است که تحت تأثیر عوامل مختلفی چون سن، جنس، نژاد و ... قرار دارد.

(۲۷۷) گزینه ۱) تقویت رفتار ناهمساز

بعضی از رفتارها اگر با فراوانی یا نرخ کم انجام شوند مطلوب‌اند اما اگر به میزان بیش از حد نیاز انجام گیرند نامطلوب هستند.

در روش تقویت تفکیکی رفتارهای با نرخ کم، تقویت به پاسخ‌هایی که به تعداد کمتری انجام می‌شوند وابسته است. برای این منظور، باید تعیین کرد که دانش‌آموز در فاصله زمانی معین باید چند پاسخ بدهد. اگر تعداد پاسخ‌های دانش‌آموز در این فاصله زمانی بیش از آنچه تعیین شده است باشد، نباید او را تقویت کرد. برای مثال اگر معلم بخواهد رفتار بلند شدن دانش‌آموز را از جای خود کاهش دهد، می‌تواند با او قرار بگذارد که در هر ۲۰ دقیقه یک بار اجازه بلند شدن خواهد داشت. معلم باید این بلند شدن دانش‌آموز را تقویت کند، اما بیش از آن را نباید تقویت کند.

(۲۷۸) گزینه ۲) مجازی

انتقال را می‌توان به چند دسته تقسیم‌بندی کرد. وقتی که موقعیت‌ها مشابه هم هستند، انتقال نزدیک روی می‌دهد. انتقال دور، انتقال یادگیری به موقعیتی است که با موقعیت یادگیری اولیه بسیار متفاوت است. انتقال حقیقی شامل انتقال یک مهارت بدون عیب یا دانش بی‌کم‌وکاست به یک تکلیف جدید است. انتقال مجازی به کاربرد بعضی جنبه‌های دانش عمومی

از دانش بیانی و دانش روندی است. دانش بیانی، دانش درباره چه چیزی امور و دانش روندی دانش چگونه انجام دادن کارهاست. دانش مشروط هم شامل چه چیزی و هم چگونه انجام دادن است.

به عنوان مثال، وقتی که به شما مسئله‌های ریاضی متفاوتی داده می‌شود، به دانش مشروط نیاز دارید که بدانید چه وقت از یک روش و چه وقت از روش دیگر برای حل کردن هریک از آن مسئله‌ها استفاده کنید.

(۲۸۴) گزینه ۱) تثبیت

تثبیت یا تثبیت کارکردی به ناتوانایی فرد در استفاده از اشیا یا ابزارها در راه‌های تازه گفته می‌شود. تثبیت کارکردی از آن رو موجب ناتوانی فرد در حل مسئله می‌شود که او اجزا یا عناصر مسئله را صرفاً با توجه به کارکرد معمول آن‌ها می‌بیند. برای رفع مشکل تثبیت بهترین راه آگاه ساختن دانش‌آموزان از آن مشکل و تشویق آنان به دیدن مسائل از زاویه‌های مختلف است. آمایه ذهنی نوعی تثبیت است که فرد بر اثر آن همواره می‌کوشد تا مسئله‌های تازه را به راه‌هایی که قبلاً مورد استفاده بوده‌اند حل کند و همین باعث می‌شود که او به آزمودن راه‌حل‌های تازه و ناآشنا اقدام نکند. راه کمک به دانش‌آموزان برای غلبه بر آمایه ذهنی این است که انعطاف‌پذیری را به آن‌ها آموزش دهید.

(۲۸۵) گزینه ۲) تفکر

تفکر (اندیشیدن)، فرآیندی است که توسط آن یادگیری‌های گذشته دست‌کاری و سازمان‌دهی می‌شوند.

از آنجاکه یادگیری‌های گذشته ما در حافظه ذخیره می‌شوند، پس می‌توان تفکر را به عنوان دخل و تصرف و ایجاد تغییر در اطلاعات ذخیره شده در حافظه تعریف کرد. تفکر عبارت است از بازآرایی یا تغییر شناختی اطلاعات به دست آمده از محیط و نمادهای ذخیره شده در حافظه دراز مدت. این تعریف کلی انواع مختلف تفکر را در برمی‌گیرد.

(۲۸۶) گزینه ۳) حداکثر نخواهد بود، حداقل خواهد بود

اتکینسون در چهارچوب نظریه انتظار، فرمول زیر را به وجود آورد: انگیزش = ادراک فرد از احتمال موفقیت $\times$ ارزش تشویقی موفقیت. این فرمول، مدل انتظار یا مدل ارزش - انتظار نامیده می‌شود.

این نظریه می‌گوید، انگیزه افراد برای موفق شدن، به ادراک فرد از احتمال موفقیت ارزشی که آن‌ها برای موفق شدن قائل هستند بستگی دارد.

نظریه انتظار، پیشنهادی در رابطه با سطح دشواری تکلیف ارائه کرده است؛ تکالیف دانش‌آموزان باید نه خیلی آسان و نه خیلی سخت باشد. اگر دانش‌آموزان به این باور برسند که، صرف نظر از میزان مطالعه‌ای که می‌کنند، نمره الف می‌گیرند، انگیزه بالایی نخواهند داشت. همچنین، اگر دانش‌آموزان احساس کنند که صرف نظر از این که چقدر مطالعه می‌کنند، حتماً شکست خواهند خورد، انگیزه پایینی خواهند داشت.

بنابراین، سیستم نمره‌دادن باید به گونه‌ای باشد که کسب نمره الف برای بسیاری از دانش‌آموزان، سخت ولی امکان‌پذیر باشد و گرفتن نمره کم نیز

مطلب و تفسیر متن، تنظیم اهداف یادگیری و متمرکز شدن بر اطلاعات مرتبط و حل مسئله و تصمیم‌گیری بهتر از دانش‌آموزان تکانشی عمل می‌کنند. دانش‌آموزان تأملی، بهتر از دانش‌آموزان تکانشی هستند. دانش‌آموزان تأملی معمولاً استانداردهای بالاتری برای عملکرد دارند.

(۲۸۱) گزینه ۲) بیرونی - پایدار - غیر قابل کنترل

بنابه نظریه واینر، علت‌هایی که افراد برای شکست‌ها و موفقیت‌هایشان برمی‌گزینند دارای سه بعد است:

مکان کنترل، یعنی منبع علت موفقیت و شکست در رابطه با فرد (درونی یا بیرونی)

وضعیت پایداری، یعنی ثابت یا متغیر بودن علت‌های موفقیت و شکست (پایدار یا ناپایدار)

کنترل‌پذیری، یعنی در اختیار فرد قرار داشتن علت‌های موفقیت و شکست (قابل کنترل یا غیرقابل کنترل)

در این نظریه اعتقاد بر این است که رویدادها به‌طور مستقیم واکنش‌هایی را به وجود نمی‌آورند، بلکه واکنش‌ها بعد از میانجی‌گری این تفسیرهای شناختی یا اسنادها به وجود می‌آید. غرض‌ورزی معلم ترکیبی از اسنادهای بیرونی - پایدار - غیرقابل کنترل می‌باشد.

(۲۸۲) گزینه ۲) رویدادی

اطلاعات در حافظه درازمدت به شکل‌های مختلفی رمزگردانی می‌شود و به حافظه‌های مختلفی می‌انجامد.

حافظه بیانی آن نوع حافظه‌ای است که دانش بیانی را در خود ذخیره می‌کند. منظور از دانش بیانی دانشی است که می‌توانیم آن را به صورت شفاهی یا کتبی بیان کنیم. این حافظه از دو قسم معنایی و رویدادی تشکیل یافته است.

در حافظه معنایی، معانی ذخیره می‌شود. اطلاعات موجود در حافظه معنایی عموماً به صورت گزاره و طرح‌واره ذخیره می‌شوند.

در حافظه رویدادی، رویدادها ذخیره می‌شوند. این حافظه وابسته به مکان‌ها و زمان‌های خاص است. در حافظه رویدادی تصاویر ذهنی، نقش مهمی ایفا می‌کنند.

برخلاف حافظه بیانی که وابسته به یادآوری فعال یادگیری‌های قبلی است، درحافظه غیر بیانی آگاهی فرد از محتوای آن ضرورت ندارد. حافظه کسب مهارت و حافظه واکنش‌های هیجانی انواع حافظه غیر بیانی‌اند.

(۲۸۳) گزینه ۱) مشروط

منظور از دانش کلی دانشی است که در تکالیف مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد و در موقعیت‌های متفاوت به کار بسته می‌شود.

مانند دانش چگونه خواندن و نوشتن. دانش خاص به دانشی گفته می‌شود که در موقعیت‌های ویژه قابل استفاده است و عمدتاً در یک موضوع مشخص به کار می‌رود مانند دانش تاریخ.

دانش مشروط: منظور از دانش مشروط، دانستن چگونه استفاده کردن

برای دانش‌آموزانی که تلاش ناچیزی به خرج می‌دهند، ممکن باشد. همه دانش‌آموزان باید بتوانند به موفقیت دست یابند، ولی موفقیت نباید آسان به دست آید.

۲۸۷) گزینه ۱) باعث کاهش انگیزه درونی وی می‌شود.

انگیزه بیرونی عبارت است از انجام کاری برای به دست آوردن چیزی دیگر. انگیزه بیرونی اغلب تحت تأثیر مشوق‌های بیرونی مانند پاداش‌ها و تنبیه‌ها قرار دارد.

انگیزه درونی عبارت است از انجام کاری به خاطر خود آن کار. پاداش‌های بیرونی می‌توانند در یادگیری مفید باشند. با وجود این، در بعضی شرایط هم، اثر منفی دارند.

در یک مطالعه، دانش‌آموزانی که قبلاً علاقه شدیدی به هنر داشتند و انتظار پاداش نداشتند، در مقایسه با دانش‌آموزانی که علاقه شدیدی به هنر داشتند، اما می‌دانستند برای ترسیم، پاداش دریافت خواهد کرد، زمان بیشتری را صرف ترسیم کردند. ارائه پاداش برای فعالیت‌هایی که به طور طبیعی مورد علاقه فرد است باعث کاهش انگیزه درونی وی می‌شود.

۲۸۸) گزینه ۴) عملکردی

محققان سه نوع جهت‌گیری پیشرفت تشخیص داده‌اند: تسلط، درماندگی و عملکرد. افراد با جهت‌گیری تسلط بر تکلیف متمرکز می‌شوند نه بر توانایی، آن‌ها می‌گویند از چالش لذت می‌برند. این افراد اغلب خودشان را وادار به بخاطر آوردن راهبردهایی می‌کنند که در گذشته برای آن‌ها نتیجه بخش بوده است.

آن‌ها اعتقاد دارند که توانایی‌هایشان قابل تغییر و بهبود است. در مقابل، دانش‌آموزان با جهت‌گیری مبتنی بر درماندگی اعتقاد دارند که توانایی قابل تغییر نیست.

آن‌ها فقط به ضعف‌ها و ناتوانی‌های خود فکر می‌کنند و در برابر مشکلات به عدم توانایی خود اشاره می‌کنند. این جهت‌گیری عملکرد آن‌ها را کاهش می‌دهد. جهت‌گیری عملکردی مستلزم ایجاد ارتباط با پیامد عمل است تا

فرایند. برای این افراد برنده شدن و لذت برنده شدن، مهم است. بنابراین وقتی معلم می‌گوید ببینم کدام یک زودتر تکالیف خود را تمام می‌کنید یا هر کس در امتحان نمره بهتر بگیر مبصر می‌شود بر جهت‌گیری عملکردی تأکید دارد.

۲۸۹) گزینه ۱) با افزایش قیمت‌ها قدرت خرید مردم کاهش می‌یابد.

منظور از قاعده، اصل، قانون یا تعمیم بیان رابطه میان مفاهیم است. هر جمله‌ای که رابطه بین دو یا چند مفهوم را بیان کند، یک اصل است. اگر رابطه‌ای بین دو یا چند مورد خاص بیان شود، قاعده یا اصل به وجود نمی‌آید، مانند: احمد بهترین شاگرد کلاس آقای دانش است. این بیان نشان‌دهنده یک واقعیت مشخص است نه یک اصل. اصول، قواعد یا قوانینی که از بیان روابط میان مفاهیم به دست می‌آیند ما را در پیش‌بینی، توضیح، استنباط علل رویدادها و کنترل موقعیت‌ها و حل مسائل یاری می‌دهند.

۲۹۰) گزینه ۲) مشاهده‌ای - اجتناب

در نظریه یادگیری اجتماعی بندورا، گفته شده است که یادگیرنده از طریق مشاهده رفتار دیگران به یادگیری می‌پردازد.

وقتی که یادگیرنده، رفتار شخص دیگری را مشاهده می‌کند که آن شخص برای انجام آن رفتار پاداش یا تقویت دریافت می‌نماید، آن رفتار توسط فرد مشاهده‌کننده آموخته می‌شود.

به این نوع پاداش یا تقویت، تقویت جانشینی می‌گویند. علاوه بر تقویت جانشینی، در یادگیری از راه مشاهده، تنبیه جانشینی هم موثر است. اگر رفتار الگو یا شخصی که سرمشق قرار می‌گیرد با تقویت یا تنبیه دنبال شود، این تقویت و تنبیه بر رفتار شخصی که آن رفتار را مشاهده می‌کند نیز تأثیر می‌گذارد.

اگر رفتار الگو یا سرمشق با تقویت دنبال شود، احتمال بروز آن رفتار از سوی مشاهده‌کننده افزایش می‌یابد؛ اگر رفتار سرمشق با تنبیه مواجه شود، احتمال انجام آن رفتار از سوی مشاهده‌کننده کاهش می‌یابد.

خودنگار...